

PROCEDURY SZKOLNE

W SZKOLE PODSTAWOWEJ W ŁASINIE

Zespół w składzie:

Kamila Kałużna – przewodnicząca

Danuta Łukaszewska

Stefania Kwiatkowska

Irena Barańska

Bernadeta Zdunek-Jaranowska

Justyna Kotowska

Wioletta Gajdus

OPRACOWANIE ZAWIERA:

Podstawy prawne stosowanych procedur.....	5
---	---

PROCEDURY INTERWENCYJNE WOBEC DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ UZALEŻNIENIEM

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	6
2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.....	8
3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.....	10
4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.....	11
5. Procedury postępowania w przypadku przyłapania ucznia na paleniu papierosów na terenie szkoły (lub przyniesienia przez ucznia papierosów do szkoły).....	12

PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJI ZAISTNIENIA PRZEMOCY, KRADZIEŻY I NISZCZENIA MIENIA

6. Procedura postępowania nauczycieli, gdy dziecko jest ofiarą przemocy w szkole.....	13
7. Procedura postępowania wobec ucznia, który jest sprawcą czynu karalnego (przemoc, bójka).....	14
8. Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel jest ofiarą przemocy.....	15
9. Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji.....	16
10. Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.....	17
10.1. Próby samobójstwa oraz inne zachowania autodestrukcyjne u uczniów.....	17
10.2. Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych).....	17
10.3. Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą.....	18
10.4. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.....	19

11.Procedura postępowania w przypadku przyjścia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu.....	20
12.Procedura postępowania w przypadku ucznia niedożywionego i zaniedbanego.....	21
13.Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży.....	23
14.Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia.....	24
15.Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez uczniów niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych.....	25
16.Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji wyrażania gróźb pod adresem nauczycieli i kolegów.....	26
17.Procedura postępowania nauczycieli w przypadku kontaktu ucznia z pornografią.....	27
18.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole.....	28
19.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów.....	29
20.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.....	31
21.Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa.....	33
22.Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.....	34
23.Rozstrzyganie spraw spornych i konfliktów.....	35
24.Procedura postępowania przy złamaniu zakazu korzystania z telefonu komórkowego.....	36
25.Procedura udzielania pomocy uczniom-ofiarom przemocy domowej zgodna z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie wszczęcia „Niebieskiej Karty”.....	37

PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ, NAGŁEGO ZACHOROWANIA I KONIECZNOŚCI UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY

26.Procedury postępowania w przypadku uskarżania się ucznia na zły stan zdrowia.....	39
27.Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia pozostającego pod opieką szkoły.....	40

PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE NISPEŁNIANIA OBOWIĄZKU SZKONEGO, ZWALNIANIA, ODBIERANIA ZE SZKOŁY ORAZ SAMOWOLNEGO OPUSZCZANIA TERENU SZKOŁY

- 28.Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dzieci ze szkoły, chorego, ze świetlicy, wcześniej przed zakończeniem zajęć.....43
- 29.Procedura zwalniania uczniów z lekcji na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne organizowane konkursy.....44
- 30.Procedura w sprawie wychodzenia uczniów z klasy po zakończonej lekcji.....45

PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA

- 31.Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole.....46
- 32.Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.....50
- 33.Podłożenie ładunku wybuchowego.....54
- 34.Podłożenie podejrzanego pakunku.....56
- 35.Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły.57
- 36.Procedura dotycząca przejścia uczniów ze szkoły na Stadion Miejski na lekcji wychowania fizycznego.....61
- 37.Procedura postępowania wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły.....62

PROCEDURY DOTYCZĄCE DOKUMENTACJI SZKOLNEJ

- 38.Procedura w sprawie dostosowywania wymagań programowych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.....63

PROCEDURY Z ZAKRESU „BEZPIECZNA SZKOŁA”

- 39.Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.....65
40. Cyberprzemoc.....67
41. Procedura reagowania w przypadku naruszenia prywatności dotycząca nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły73
42. Procedura reagowania w przypadku zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu.....76
43. Procedura reagowania w przypadku nawiązywania niebezpiecznych kontaktów w Internecie - uwodzenie, zagrożenie pedofilią.....78
44. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia sekstingu, prowokacyjnych zachowań i aktywności seksualnej jako źródła dochodu osób nieletnich.....81
- 45.Procedury reagowania w przypadku bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętności odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwości reklam.....83
- 46.Procedury reagowania w przypadku łamania prawa autorskiego.....84

47. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów online.....86

Podstawy prawne stosowanych procedur:

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007r. Nr 70 poz. 473 ze zm.),

Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomanii(tj. Dz.U. z 2012r. poz. 124)

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tj. Dz.U. z 2010r. Nr 33 poz. 178 ze zm.),

Ustawa z dnia 9 listopada 1995r o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z dnia 30 stycznia 1996r Nr 10 poz.55, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z 24 października 2003r. w sprawie metod i form wychowania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

Ustawa z 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004r. nr 256, poz. 2572).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem

(Dz.U. z 2003r. nr 26, poz. 226).

Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

Kodeks Karny (art. 191a i 202)

Kodeks Karny (art. 190a § 2)

Ustawa z 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające Prawo oświatowe

Statut szkoły,

Kodeks Karny (art. 200, 200a § 1 i 2, art. 286 §1)

PROCEDURY INTERWENCYJNE WOBEC DZIECI I MŁODZIEŻY ZAGROŻONEJ UZALEŻNIENIEM

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków odurzających, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

DEMORALIZACJA – Naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art.4 § 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Zagrożenie demoralizacją ucznia

1. Wobec uczniów, u których zauważa się przejawy demoralizacji społecznej w postaci m.in.:

- używania i propagowania wulgaryzmów, słów i obrazów obrażających godność innych,
- używania lub rozprowadzania substancji psychoaktywnych, alkoholu, papierosów,
- wagarów,
- udziału w kradzieżach i zniszczeniach na terenie szkoły,
- powtarzających się zachowań agresywnych,
- prowokowania powstawania sytuacji konfliktowych,
- przyniesienia na teren szkoły substancji i przedmiotów zagrażającej życiu lub zdrowiu innych uczniów,

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

Przekazać informację wychowawcy klasy.

Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może

zapropnować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej poradni i udział dziecka w programie terapeutycznym.

Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę d/s nieletnich).

Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

2.W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków.

Nauczyciel, który podejrzewa, iż na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien powiadomić o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy lub pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.

Odizolowuje ucznia od reszty uczniów, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.

Wzywa pielęgniarkę szkolną lub lekarza w celu stwierdzenia jego trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

Wychowawca lub dyrektor szkoły zawiadamia rodziców/opiekunów prawnych, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Rodzice/opiekunowie podpisują oświadczenie.

Podczas spotkania z rodzicami obecni są: dyrektor szkoły, wychowawca klasy oraz pedagog. Z rozmowy z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia dyrektor szkoły lub wychowawca sporządza notatkę, w której zawiera informacje co do przebiegu spotkania i przekazania ucznia rodzicom. Rodzice podpisują notatkę, potwierdzając w ten sposób odbiór dziecka ze szkoły.

Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorznięcia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.

W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (max do 24 godz.). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców i sąd rodzinny, jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, co jest przejawem demoralizacji, to dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.

Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi

wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Dyrektor szkoły sam lub wspólnie w wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi- sprawcy kary przewidzianej w Statucie Szkoły.

Wzór oświadczenia:

Łasin, dn.....

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że dnia.....zostałem/am wezwany przez pracowników szkoły i odebrałem/am syna/córkę.....
ur.....w.....co do którego/ej zachodzi podejrzenie, iż
znajduje się pod wpływem alkoholu/środków psychoaktywnych.

Dziecko (opisać stan dziecka):
.....
.....
.....

.....
Podpis rodzica/opiekuna

.....
Podpis osoby przekazującej dziecko

.....
nr dokumentu potwierdzającego tożsamość rodzica/opiekuna

3.W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki.

Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej niepowołanych osób oraz jej ewentualnym zniszczeniem do czasu przyjazdu policji.

O ile to możliwe próbuje ustalić (w zakresie działań pedagogicznych) do kogo znaleziona substancja należy.

Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, który wzywa policję.

Po przyjeździe policji dyrektor szkoły niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4.W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.

Nauczyciel, który podejrzewa, iż uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor szkoły, itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ew. innych przedmiotów budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną substancją.

Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – **jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.**

O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.

W przypadku, gdy uczeń odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.

Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję.

Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

5.Procedury postępowania w przypadku przyłapania ucznia na paleniu papierosów na terenie szkoły

(lub przyniesienia przez ucznia papierosów do szkoły)

Osoba, która zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły powinna poinformować wychowawcę lub pedagoga szkolnego.

Wychowawca/pedagog szkolny w obecności innej osoby dorosłej ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu papierosy, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży. **[Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonywać czynności przeszukania odzieży, ani teczki ucznia- jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji].**

Wychowawca/pedagog szkolny zabezpiecza papierosy i dopilnowuje, by sprawca uporządkował miejsce zdarzenia.

Wychowawca rozmawia z uczniem o zdarzeniu oraz wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im informację o paleniu papierosów przez dziecko.

Przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Sporządza notatkę o zaistniałym incydencie, którą podpisuje rodzic (opiekun) dziecka.

W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, wychowawca powiadamia pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły oraz stosuje wobec wychowanków kary określone w Statucie Szkoły.

PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJI ZAISTNIENIA PRZEMOCY, KRADZIEŻY I NISZCZENIA MIENIA

6.Procedura postępowania nauczycieli, gdy dziecko jest ofiarą przemocy w szkole.

Jeśli powstanie podejrzenie stosowania wobec jednego z uczniów przemocy przez innego ucznia, należy zawiadomić niezwłocznie wychowawcę klasy, a w przypadku jego nieobecności innego nauczyciela.

Wychowawca klasy przeprowadza rozmowę z uczniem-ofiarą celem ustalenia, kto stosuje wobec niego przemoc, jak długo to trwa, na czym polega, jakie odniósł szkody.

Z dokonanych ustaleń wychowawca klasy sporządza notatkę i informuje o nich pedagoga oraz dyrektora szkoły celem podjęcia odpowiednich działań.

Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia-ofiary do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach oraz możliwych do podjęcia środkach (objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną, monitorowanie sytuacji w klasie oraz obserwacja zachowania wobec ucznia-ofiary).

Wychowawca klasy wzywa rodziców/prawnych opiekunów ucznia-sprawcy do szkoły i na spotkaniu z dyrektorem szkoły oraz pedagogiem informuje o dokonanych ustaleniach, zobowiązaniu ucznia do poprawy zachowania, wyciągniętych konsekwencjach przewidzianych w regulaminie szkoły oraz monitorowaniu zachowania ucznia-sprawcy przemocy.

Jeżeli sytuacja ma miejsce po raz pierwszy, sprawa może być rozwiązana polubownie.

Jeżeli podobne sytuacje miały już miejsce w przeszłości, dyrektor szkoły zawiadamia o tym policję i sąd rodzinny (gdy uczeń nie ma ukończonych 17 lat).

Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym wymierza uczniowi-sprawcy karę przewidzianą w Statucie szkoły.

7.Procedura postępowania wobec ucznia, który jest sprawcą czynu karalnego (przemoc, bójka)

W przypadku stwierdzenia na terenie szkoły lub podczas zajęć zorganizowanych przez szkołę bójki lub pobicia ucznia:

Uczeń, który zauważył zdarzenie, powinien niezwłocznie poinformować o tym nauczyciela dyżurującego lub wychowawcę klasy.

Poinformowany nauczyciel musi rozdzielić uczniów, umieścić ich w bezpiecznym miejscu, z dala od pozostałych uczniów i zapewnić im opiekę.

Jeśli jest to konieczne, nauczyciel udziela uczniom pierwszej pomocy i wzywa pogotowie.

Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły, pedagoga, wychowawcę klasy.

Wychowawca klasy lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniami zajścia oraz uczniami, którzy byli jego świadkami, i ustala powody bójki/pobicia oraz jej inicjatora.

Wychowawca klasy powiadamia o zdarzeniu rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wzywa ich niezwłocznie do szkoły. Podczas rozmowy z rodzicami dyrektor informuje ich szczegółowo o okolicznościach zdarzenia i ewentualnych konsekwencjach wobec uczniów.

Dyrektor szkoły poleca zabezpieczyć dowody zdarzenia celem ich ewentualnego przekazania policji (np. nagranie z monitoringu)

Jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy, dyrektor szkoły wspólnie z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym i rodzicami uczniów podejmują decyzję, czy zasadne jest powiadomienie o zdarzeniu policji (sprawa może zakończyć się polubownie).

Jeżeli sytuacja miała miejsce po raz kolejny, dyrektor szkoły powiadamia o zdarzeniu policję i przekazuje do jej dyspozycji uczniów. Gdy uczeń-sprawca nie ukończył 17 lat, dyrektor szkoły informuje również sąd rodzinny.

10.Dyrektor szkoły sam lub wspólnie z wychowawcą klasy i pedagogiem podejmuje decyzję o wymierzeniu uczniowi kary przewidzianej w Statucie szkoły.

8.Procedura postępowania w sytuacji, gdy nauczyciel jest ofiarą przemocy.

W przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela, zarówno słownej jak i fizycznej:

1. Nauczyciel zwraca uwagę uczniowi, że jego zachowanie ma charakter agresywny. Reaguje na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia.

2. Nauczyciel informuje ucznia oraz całą klasę, że zostały przekroczone normy i jakie konsekwencje grożą uczniowi za jej przekroczenie.

3. Nauczyciel rozmawia ze sprawcą agresji poza klasą w niezbyt odległym terminie nazwa normy, jakie uczeń złamał, jaka szkodę poniósł nauczyciel w związku z jego zachowaniem,

wyjaśnia przyczyny złego zachowania ucznia, zobowiązuje ucznia, by podobne zachowania nie powtarzały się,

określa , jakie uczeń poniesie konsekwencje,

powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć.

4. Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o przebiegu rozmowy i przyjętych ustaleniach.

5. Wychowawca klasy regularnie rozmawia z agresywnym uczniem i włącza do współpracy pedagoga i rodziców.

6. Gdy negatywne zachowanie ucznia się powtarza wychowawca klasy informuje dyrektora o agresywnym zachowaniu ucznia wobec nauczyciela.

7. Dyrektor w obecności pedagoga, wychowawcy klasy i rodzica ucznia ustala sposób dalszego postępowania z możliwością skierowania sprawy do sądu.

9.Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji, gdy uczeń uniemożliwia prowadzenie lekcji.

Nauczyciel:

Upomina ucznia, który uniemożliwia prowadzenie zajęć.

Reaguje słownie i stanowczo, informuje ucznia o łamaniu przez niego regulaminu szkoły i wynikających stąd konsekwencjach.

Wpisuje uczniowi uwagę do dziennika lekcyjnego.

W przypadku braku reakcji wzywa innego pracownika szkoły w celu zapewnienia bezpieczeństwa uczniom, informuje wychowawcę lub pedagoga lub dyrektora o zaistniałej sytuacji.

W przypadku powtarzających się zachowań, wychowawca powiadamia rodziców ucznia i wymierza karę zgodną z przyjętym systemem kar.

Wychowawca inicjuje spotkanie zespołu wychowawczego celem wspólnego rozwiązania problemu; w spotkaniu mogą uczestniczyć sprawcy problemów.

Zespół wychowawczy opracowuje program naprawczy w celu przezwyciężenia trudności.

10.Procedura postępowania w przypadku prób samobójczych lub samobójstwa ucznia.

Każdy pracownik Szkoły Podstawowej w Łasinie ma obowiązek zareagowania na jakikolwiek sygnał o ryzyku zachowania autodestrukcyjnego u ucznia. W przypadku zaobserwowania lub podjęcia informacji, że uczeń planuje podjąć próbę samobójczą, każdy pracownik powinien niezwłocznie poinformować o tym dyrektora szkoły.

10.1.Próby samobójstwa oraz inne zachowania autodestrukcyjne u uczniów

O wysokim ryzyku zachowań samobójczych świadczyć może wystąpienie przynajmniej jednego z poniższych czynników:

- mówienie (lub wyrażanie w inny sposób) o poczuciu beznadziejności, bezradności, braku nadziei,
- mówienie wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisanie listów pożegnalnych lub testamentu,
- pozbywanie się osobistych i cennych dla ucznia przedmiotów,
- unikanie kontaktów, również z bliskimi kolegami, izolacja, zamykanie się w sobie,
- zaniechanie zajęć, które dotychczas sprawiały uczniowi przyjemność
- używanie wyrażeń, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, zaprzestaniem, odejściem itp.
- przejawianie dużych zmian charakteru, nastroju, występowanie nietypowych zachowań,
- zaprzestanie dbałości o wygląd i higienę osobistą lub zmiana innych nawyków zachowania, kłopoty ze snem, bezsenność, brak apetytu,
- podejmowanie w przeszłości prób samobójczych, przejawianie innych zachowań ryzykownych: okaleczanie się, spożywanie alkoholu, zażywanie narkotyków itp.

10.2. Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń zamierza popełnić samobójstwo (informacja od samego ucznia, kolegów, rodziny, osób postronnych)

1. Po zdiagnozowaniu sytuacji zagrożenia zostaje powołany zespół kryzysowy w składzie: wychowawca, dyrektor szkoły, pedagog szkolny
2. Zespół od chwili uzyskania takiej informacji:

nie pozostawia ucznia znajdującego się w kryzysie samego i próbuje przeprowadzić go w bezpieczne, ustronne miejsce,

podejmuje próbę oceny realności zagrożenia (wywiad z osobą przekazującą informację oraz z samym uczniem),

poinformowanie o zaistniałej sytuacji i o zagrożeniu rodziców,

przekazanie dziecka pod opiekę rodziców lub jeżeli przyczyną zagrożenia jest sytuacja domowa ucznia (zwłaszcza związana z przemocą, alkoholem lub innymi patologiami) odpowiednim instytucjom (np. policji).

uczeń jak najprędzej powinien zostać otoczony opieką pedagoga szkolnego, psychologa lub w zależności od sytuacji również psychoterapeuty.

10.3. Postępowanie w przypadku informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą

Po powzięciu informacji, że uczeń podjął próbę samobójczą dyrektor szkoły, wychowawca, pedagog szkolny podejmują następujące działania:

Jeśli próba samobójcza ma miejsce w szkole, wychowawca, (nauczyciel, pracownik) powiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły a ten rodziców/opiekunów prawnych.

Dyrektor szkoły, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują oceny sytuacji i przeprowadzają rozmowę wspierającą z uczniem i rodzicami oraz organizują pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

Dyrektor szkoły o zaistniałym fakcie powiadamia policję i służby medyczne.

Jeśli próba samobójcza ma miejsce w domu, a rodzic poinformował o zajściu szkołę, dyrektor szkoły, pedagog szkolny organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną.

O próbie samobójczej dyrektor informuje policję.

O próbie samobójczej dyrektor informuje Radę Pedagogiczną pod rygorem tajemnicy w celu podjęcia wspólnych działań oraz obserwacji zachowania ucznia po jego powrocie do szkoły przez wszystkich nauczycieli.

Pedagog planuje dalsze działania mające na celu zapewnienie uczniowi bezpieczeństwa w szkole, atmosfery życzliwości i wsparcia oraz organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną poza szkołą.

W przypadku śmierci ucznia w wyniku samobójstwa dyrektor szkoły informuje organ prowadzący i nadzorujący szkołę o zaistniałej sytuacji.

Pedagog szkolny oraz wychowawcy udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej innym uczniom szkoły.

10.4. Postępowanie w przypadku dokonania przez ucznia samobójstwa.

Zebranie wstępnych informacji o okolicznościach zdarzenia i przekazanie ich dyrektorowi szkoły.

Zawiadomienie organu prowadzącego i nadzorującego szkołę przez dyrektora szkoły.

Zebranie Zespołu Kryzysowego i wspólne podjęcie dalszych działań.

Poinformowanie nauczycieli o zdarzeniu na Radzie Pedagogicznej.

Poinformowanie uczniów na forum klasy przez wychowawców.

Stworzenie uczniom możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

Udzielanie wsparcia uczniom.

Unikanie umedialniania problemu .

Unikanie poczucia nadmiernej odpowiedzialności za zdarzenie.

11.Procedura postępowania w przypadku przyjścia do szkoły ucznia z urazami wskazującymi na przemoc fizyczną w domu.

Jeżeli nauczyciel zauważy lub uczeń zgłosi mu po przyjściu do szkoły urazy (złamania, stłuczenia, zasinienia, zranienia itp.) stwarzające podejrzenie, że powstały one w czasie pobytu ucznia w domu, postępuje w następujący sposób:

Zapewnia uczniowi bezpieczne warunki, opiekę i wsparcie osoby dorosłej.

Powiadamia wychowawcę, pedagoga i dyrektora szkoły.

Wspólnie z wychowawcą, pedagogiem i dyrektorem wysłuchuje relacji ucznia.

Wspólnie z innymi osobami (higienistka, wychowawca, pedagog i dyrektor) ocenia stan ucznia i ewentualnie udziela mu niezbędnej pomocy lub wzywa pomoc medyczną.

Powiadamia policję i w razie potrzeby uczestniczy w niezbędnych czynnościach (ew. obdukcja, rozmowa z uczniem, przewiezienie do pogotowia opiekuńczego), nauczyciela może zastąpić wychowawca ucznia lub pedagog.

Powiadamia rodziców (opiekunów) ucznia.

Podobny tryb postępowania obowiązuje również w sytuacji, gdy uczeń zgłasza, iż doświadczył w domu innego rodzaju przemocy i odmawia powrotu do domu lub informuje nauczyciela, że rodzice (opiekunowie) są pod wpływem alkoholu i nie mogą wykonywać czynności opiekuńczych.

12.Procedura postępowania w przypadku ucznia niedożywionego i zaniedbanego.

W przypadku powstania podejrzenia, że uczeń jest zaniedbany w domu:

1. Wychowawca klasy dokonuje obserwacji ucznia, a następnie przeprowadza z nim rozmowę celem ustalenia jego sytuacji domowej, w szczególności:

- czy rodzice zajmują się nim,
- czy rozmawia z nimi o swoich problemach,
- czy spożywa w domu posiłki i jak często,
- czy do szkoły dostaje drugie śniadanie,
- czy rodzice spożywają w domu alkohol i jak często,
- jak się do dziecka zwracają,
- czy pomagają mu w nauce,
- czy spędzają z nim wolny czas.

2. Wychowawca klasy ustala, z którymi dziećmi uczeń zaniedbany utrzymuje bliskie kontakty, a następnie rozmawia z nimi, usiłując ustalić sytuację zaniedbanego dziecka.

3. Po rozmowie z uczniem oraz jego kolegami i biorąc pod uwagę własne obserwacje i uzyskane już wcześniej informacje (np. od uczniów, rodziców, nauczycieli), wychowawca klasy podejmuje działania, których celem jest pomoc uczniowi. Z dokonanych ustaleń sporządza notatkę.

4. O dokonanych ustaleniach wychowawca informuje dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego, przekazując im swoją notatkę.

5. Wychowawca klasy kontaktuje się z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia celem umówienia spotkania w szkole. W spotkaniu tym biorą udział: wychowawca klasy, rodzice/prawni opiekunowie ucznia, pedagog szkolny oraz dyrektor szkoły. Podczas spotkania podjęta zostaje próba wyjaśnienia sytuacji i ustalenia przyczyny zaniedbania ucznia. Jeżeli przyczyną jest zła sytuacja finansowa rodziny, wówczas uczestnicy spotkania ustalają zasady postępowania z uczniem i sposoby udzielenia pomocy jemu jak i jego rodzinie. Podejmuje się decyzję o ewentualnym złożeniu

wniosku do ośrodka pomocy społecznej oraz poinformowaniu rady rodziców w celu objęcia dziecka pomocą (pomocą w nauce, dożywianiem).

6. Gdy okaże się, że przyczyną zaniedbania ucznia jest demoralizacja (alkoholizm, narkomania w rodzinie, przemoc, niewydolność wychowawcza), wówczas dyrektor szkoły informuje o ustaleniach policję i sąd rodzinny.

13.Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia faktu kradzieży.

Każdy pracownik szkoły, który podejrzewa lub którego poinformowano, że uczeń dopuścił się kradzieży, natychmiast reaguje i powiadamia o tym dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę klasy.

Pracownik szkoły, w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, dyrektora lub innego pracownika szkoły - żąda aby uczeń przekazał mu skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną rzeczą.

Pracownik szkoły nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia. **Może to zrobić tylko policja.**

Wychowawca klasy lub pedagog szkolny powiadamia rodziców o podejrzeniach i wzywa ich do niezwłocznego wstawienia się do szkoły.

Jeżeli uczeń wyda skradzioną rzecz dobrowolnie, pedagog szkolny, we współpracy z pracownikiem który zaobserwował lub któremu zgłoszono zdarzenie albo wychowawcą klasy, próbuje ustalić, w jaki sposób i komu uczeń skradł poszukiwaną rzecz i z ustaleń tych sporządza dokładną notatkę. Wydaną przez ucznia rzecz przekazuje się bezzwłocznie policji.

W przypadku, gdy uczeń, pomimo wezwania, odmówi przekazania pracownikowi szkoły skradzionej rzeczy - pedagog lub dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia.

Jeśli policja znajdzie u ucznia skradzioną rzecz - zabiera ją oraz przejmuje dalsze postępowanie w tej sprawie.

14.Procedura postępowania w przypadku dewastacji mienia.

1. Zatrzymanie lub odnotowanie ucznia, który dopuścił się dewastacji mienia przez nauczyciela –świadka wydarzenia.
2. Zabezpieczenie zdewastowanego mienia przez nauczyciela.
3. Poinformowanie dyrektora szkoły.
4. Odnotowanie świadków zdarzenia przez nauczyciela.
5. Spisanie protokołu zdarzenia przez nauczyciela oraz zebranie podpisu świadków.
6. Poinformowanie rodziców o zdarzeniu i wezwanie do szkoły na rozmowę.
7. Rozmowa z rodzicami w obecności ucznia, wychowawcy, świadków zdarzenia oraz pedagoga i dyrektora szkoły w celu ustalenia ewentualnego pokrycia kosztów naprawy zdewastowanego mienia.
8. Ukaranie ucznia zgodnie z systemem oceniania i zobowiązuje się do przestrzegania szkolnych regulaminów i Statutu Szkoły.
9. W razie gdy rodzice nie stawiają się na wezwanie, zawiadomienie policji (gdyż dewastacja mienia w miejscu publicznym jest przestępstwem ściganym z urzędu).
10. W razie gdy wezwani na rozmowę rodzice odmawiają pokrycia kosztów zdewastowanego mienia, postępowanie jw. (zawiadomienie policji).
11. W razie ponownej dewastacji mienia lub złamania przez ucznia warunków podpisanego kontraktu – skierowanie sprawy do sądu rodzinnego.

15.Procedura postępowania w sytuacji posiadania przez uczniów niebezpiecznych narzędzi, środków pirotechnicznych.

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeżeli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu).

Powiadomienie wychowawcy klasy.

W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego; - w przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom-
odizolowanie ucznia.

Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu.

Wezwanie policji.

Wezwanie straży pożarnej.

Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia.

Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.

Obniżenie oceny z zachowania.

16.Procedura postępowania nauczycieli w sytuacji wyrażania gróźb pod adresem nauczycieli i kolegów

Nauczyciel powiadamia wychowawców uczniów o zdarzeniu.

Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem w obecności nauczyciela – świadka zdarzenia (zidentyfikowanie ofiary, agresora, świadka, ocena zdarzenia, wyciągnięcie wniosków).

Sporządzenie notatki (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).

Poinformowanie rodziców o zaistniałej sytuacji.

Zgłoszenie sprawy do pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły uzgadnia sankcje w stosunku do sprawcy zdarzenia w oparciu o statut szkoły.

Wychowawca przekazuje rodzicom w formie pisemnej lub ustnej informacji na temat zastosowanych wobec ucznia konsekwencji.

17.Procedura postępowania nauczycieli w przypadku kontaktu ucznia z pornografią

- 1.W przypadku stwierdzenia niepokojących lub niezrozumiałych zachowań ucznia nauczyciel natychmiast zawiadamia wychowawcę klasy.
- 2.Wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły, sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia. Powiadamy administratora sieci.
- 3.Wychowawca klasy wzywa do szkoły rodziców ucznia, lub w razie potrzeby natychmiast kontaktuje się z nimi osobiście. Wspólnie z pedagogiem przeprowadza z nimi rozmowę, która powinna zakończyć się ustaleniem dalszego postępowania z uczniem.
- 4.W przypadku gdy uczeń przekazuje informację o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.
5. Wychowawca klasy i pedagog podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań.
6. Dyrektor szkoły przekazuje informacje o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły.
- 7.Jeżeli zachodzi podejrzenie popełnienia przestępstwa szkoła powiadamia policję. Natomiast jeżeli analiza sytuacji dziecka wskazuje na zaniedbanie dziecka przez rodziców lub jego demoralizację, szkoła przekazuje odpowiednie informacje do sądu rodzinnego.

18.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków pedofilii w szkole.

- 1.W pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga szkolnego.
- 2.W przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji.
- 3.Następnie dyrektor szkoły przekazuje pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu.
- 4.Wychowawcy klas oraz pedagodowie szkolni podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie.
- 5.W przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania.
- 6.Dyrektor wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
- 7.Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia).
- 8.Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia
9. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala działania z udziałem psychologa dziecięcego lub pedagoga w celu zapewnienia opieki na uczennicą/uczniem.

19.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków prostytucji w szkole lub wśród uczniów.

1.W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powiadamia o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.

2.W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

3.W przypadku stwierdzenia przez pracownika/nauczyciela, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

4.Wychowawca przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

5.Jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).

6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem i itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

7.Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

8.W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup

przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

9. Dyrektor szkoły powiadamia Policję o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

10. Wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

11. Dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

20.Procedura postępowania na wypadek wystąpienia przypadków niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole.

1. Nauczyciel lub inny pracownik szkoły pracownik powiadamia wychowawcę klasy i/lub pedagoga szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
2. W przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach.
3. Wychowawca lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
4. Jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca lub pedagog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim
5. Wychowawca wzywa rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadza rozmowę z uczniem w ich obecności aby ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.
6. W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierzędu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.
7. Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.
8. Jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie

przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

9. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

21. Procedura postępowania w przypadku fałszerstwa

Sytuacje fałszerstwa w szkole:

dokonywanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności),

przedstawianie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców,

podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich,

podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnione przez nauczyciela ściąganie,

inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.).

1. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

wychowawca klasy,

nauczyciel przedmiotu,

pedagog szkolny,

zespół wychowawczy,

dyrektor szkoły.

2. Procedura postępowania w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

powiadomienie rodziców ucznia,

spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa,

podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców.

3. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację i prośbę o interwencję do Komendy Policji.

22.Procedura postępowania w przypadku ciąży uczennicy.

W przypadku zaobserwowania lub powzięcia informacji, że uczennica jest w ciąży nauczyciel/wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

Wychowawca lub pedagog szkolny wzywa do szkoły rodziców/ opiekunów prawnych i przeprowadza rozmowę z uczennicą oraz jej rodzicami/ opiekunami. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy (do teczki wychowawcy).

W przypadku potwierdzenia informacji, dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/ opiekunami prawnymi oraz wychowawcą ustalają sposób i termin realizacji obowiązku szkolnego przez uczennicę.

Pedagog szkolny wskazuje rodzicom możliwości skorzystania przez uczennicę i ich samych z pomocy psychologiczno-pedagogicznej na terenie szkoły i poza nią.

Dyrektor zobowiązuje wychowawcę i pielęgniarkę szkolną do opieki nad uczennicą w trakcie pobytu w szkole oraz ewentualnej kontroli w czasie jej przebywania w domu.

Dyrektor szkoły o zaistniałej sytuacji powiadamia na piśmie sąd rodzinny lub policję (informuje o tym fakcie rodziców uczennicy).

23. Rozstrzyganie spraw spornych i konfliktów

1. Sporne sprawy i konflikty na terenie szkoły rozwiązuje się następująco:

Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

Konflikt między nauczycielami – rozstrzyga dyrektor szkoły, a w ostateczności Rada Pedagogiczna.

Konflikt między nauczycielem, a dyrektorem szkoły rozstrzyga Rada Pedagogiczna, a w konieczności organ nadzorujący szkołę.

Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia – rozstrzyga dyrektor szkoły, a w razie konieczności Rada Pedagogiczna przy czym rodzic ma prawo odwołać się do organu nadzorującego szkołę.

2. Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.

24. Procedura postępowania przy złamaniu zakazu korzystania z telefonu komórkowego

Uczniów obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych i innych urządzeń rejestrujących i odtwarzających dźwięk i obraz w czasie lekcji. Aparaty powinny być wyłączone i schowane.

W przypadku nieprzestrzegania w/w zapisu telefon (lub inne w/w urządzenie) zostaje odebrany przez nauczyciela i zdeponowany w sekretariacie szkoły. Telefon musi być przez ucznia wyłączony. Nauczyciel, zostawiając telefon w sekretariacie, dołącza informację, do kogo należy telefon oraz z której klasy jest uczeń.

Nauczyciel informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy, a wychowawca – rodziców ucznia.

Również w przypadku odmowy oddania przez ucznia telefonu (lub innego w/w urządzenia) nauczyciel informuje o zdarzeniu wychowawcę oraz rodziców ucznia.

W każdej z w/w sytuacji nauczyciel odnotowuje w dzienniku lekcyjnym informację o takim zdarzeniu.

Po skończonych zajęciach uczeń może odebrać telefon lub inne urządzenie elektroniczne z sekretariatu szkoły (odbierając telefon z sekretariatu, uczeń pokazuje swoją legitymację szkolną).

W przypadkach nagłych, wymagających konieczności kontaktu ucznia z rodzicami, może on skorzystać z telefonu w sekretariacie.

Za nieprzestrzeganie zakazu używania telefonu komórkowego (lub innego w/w urządzenia) na zajęciach lekcyjnych grozi:

za pierwszym razem – uwaga wpisana do dziennika lekcyjnego, powiadomienie wychowawcy oraz rodziców ucznia,

w przypadku powtarzających się sytuacji łamania w/w zakazu – uczeń może mieć obniżoną ocenę z zachowania oraz mogą być wykorzystane inne procedury zgodnie z WSO.

25.Procedura udzielania pomocy uczniom-ofiarom przemocy domowej zgodna z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie wszczęcia „Niebieskiej Karty”

DEFINICJA

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślnie działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia nauczyciela, bądź innego pracownika szkoły o stosowaniu wobec ucznia przemocy domowej, jeżeli np. uczeń:

Ma ślady przemocy fizycznej- ślady uderzeń, oparzeń, siniaki, rany, często zdarzające się opuchlizny, złamania, zwichnięcia itd.

Ma ślady przemocy psychicznej- moczenie, nadmierna potliwość, bóle, zaburzenia mowy związane z napięciem nerwowym itd.

Przejawia trudności w nawiązywaniu kontaktu, niską samoocenę, wycofanie, lęki, depresję, płaczliwość, zachowania destrukcyjne, agresję, apatię, nieufność, uzależnianie się od innych, unikanie rozmów itd.

Ma brudny strój, nieodpowiedni do pory roku, rozwój, wzrost i wagę nieadekwatne do wieku, nie korzysta z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby itd.

Dyrektor szkoły wraz z zespołem wychowawczym ocenia skalę problemu w kontekście sytuacji rodzinnej ucznia. Wychowawcy i pedagog pozyskują informacje o środowisku rodzinnym, gromadzą notatki służbowe z obserwacji ucznia na terenie szkoły w czasie zajęć edukacyjnych z uwzględnieniem zajęć w-fu.

Pedagog przeprowadza rozmowę z uczniem: wyjaśnia, że bicie dzieci to łamanie prawa i poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując bezpieczeństwo.

Pedagog sporządza notatkę opisującą wygląd dziecka, dolegliwości, stan zdrowia, wykorzystuje informacje zgromadzone w trakcie spotkania wychowawczego oraz działania podjęte przez siebie.

Wzywa się rodziców: gdy znęca się ojciec zaprasza się matkę, gdy ojciec i matka szkoła może zaprosić dziadków lub prawnych opiekunów dziecka.

W przypadku podejrzenia lub stwierdzenia przemocy domowej wobec ucznia upoważniony przez dyrektora, zakłada uczniowi „Niebieską Kartę” część A, która stanowi ważny element w walce z przemocą w rodzinie i tym samym, wszczynając procedurę „Niebieskiej Karty”. Szkoła wypełnia tylko części I-XV, XII i XIX-XXI. Następnie przekazuje się „niebieska Kartę” część B rodzicowi, opiekunowi

prawnemu lub osobie zgłaszającej podejrzenie przemocy wobec dziecka. Nie otrzymuje jej sprawca przemocy domowej!

Procedura interwencyjna ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa takiemu uczniowi przeprowadza się ją w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności ucznia.

W dalszej pracy wychowawczej wspiera się dziecko, zabiega o prawidłową jego integrację, tworzy się atmosferę bezpieczeństwa i pełnej akceptacji.

Po dokonaniu niezbędnych formalności szkoła w ciągu 7 dni od sporządzenia „Niebieskiej Karty” ma obowiązek przekazać ją przewodniczącemu komisji interdyscyplinarnej powołanej przez gminę w Łasinie, który to analizuje możliwość podjęcia działań mających na celu poprawę sytuacji ucznia co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięty przemocą w rodzinie, monitoruje sytuację dziecka. Kopia „Niebieskiej Karty” – A pozostaje w szkole.

Rozpoznanie przemocy w rodzinie i wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie wymaga zgody ucznia dotkniętego przemocą w rodzinie.

Wzór druku : „Niebieskiej Karty” znajduje się w dokumentacji szkolnej i u pedagoga szkolnego.

W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia dziecka: dyrektor powiadamia policję, wydział rodzinny i nieletnich sądu rodzinnego oraz prokuraturę rejonową o popełnieniu przestępstwa. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji. Równolegle powiadamia gminę lub pracownika socjalnego.

PROCEDURY INTERWENCYJNE W SYTUACJI ZAISTNIENIA WYPADKU UCZNIĄ, NAGŁEGO ZACHOROWANIA I KONIECZNOŚCI UDZIELENIA PIERWSZEJ POMOCY

26. Procedury postępowania w przypadku uskarżania się ucznia na zły stan zdrowia

W razie złego samopoczucia ucznia pomocy medycznej udziela pielęgniarka szkolna lub osoba uprawniona do udzielania takiej pomocy.

Nauczyciel kontaktuje ucznia z pielęgniarką szkolną.

Jeśli stan zdrowia ucznia nie jest zły, pielęgniarka, a w przypadku jej nieobecności wychowawca lub nauczyciel, informuje telefonicznie rodziców ucznia oraz ustala:

potrzebę wezwania pogotowia,

potrzebę wcześniejszego odebrania dziecka przez rodziców ze szkoły,

godzinę odbioru dziecka ze szkoły.

Informacje o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza w dzienniku zajęć.

Jeśli stan zdrowia ucznia jest zły, pielęgniarka, a w przypadku jej nieobecności wychowawca lub nauczyciel, wzywa pogotowie ratunkowe, a o konieczności wezwania pogotowia są powiadomieni telefonicznie rodzice ucznia.

W momencie przejęcia ucznia przez pogotowie ratunkowe za jego bezpieczeństwo odpowiada lekarz pogotowia.

Jeżeli ucznia osobiście odbierze rodzic, powinien powiadomić o tym wychowawcę ucznia.

Zabronione jest zwalnianie do domu ucznia, który uskarża się na zły stan zdrowia, bez poinformowania pielęgniarki szkolnej, wychowawcy ucznia oraz jego rodziców.

27.Procedura postępowania w sytuacji zaistnienia wypadku ucznia pozostającego pod opieką szkoły

Podstawa prawna: Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku, powinien niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu uczniowi opiekę oraz udzielić mu pierwszej pomocy.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą, nie mogąc opuścić uczniów – telefonicznie powiadamia o fakcie pedagoga lub sekretariat lub wicedyrektora szkoły.

O wypadku, do którego doszło na terenie szkoły, należy powiadomić pielęgniarkę szkolną, dyrektora szkoły oraz szkolnego inspektora BHP.

O każdym wypadku należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia. Fakt ten należy odnotować w dzienniku lekcyjnym, podając datę i godzinę powiadomienia oraz formę kontaktu. Powiadomić o wypadku rodziców może pielęgniarka szkolna, nauczyciel, pod opieką którego zdarzył się wypadek, wychowawca lub dyrektor szkoły.

Przy lekkich urazach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, należy ustalić z rodzicem ucznia konieczność wezwania pogotowia, potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica, godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o tych ustaleniach powiadamiający zamieszcza w dzienniku zajęć. Jeżeli rodzic nie może odebrać dziecka ze szkoły osobiście, to do zakończenia zajęć przebywa ono w szkole pod opieką pielęgniarki lub wyznaczonego przez dyrektora szkoły nauczyciela.

W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy, ryzyko utraty przytomności, trudności w oddychaniu) należy wezwać pogotowie ratunkowe (może to zrobić pielęgniarka szkolna, nauczyciel, dyrektor szkoły)

O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie policję, prokuraturę, organ prowadzący oraz nadzorujący szkołę.

O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego.

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin przez zespół powypadkowy.

Zawiadomień dokonuje dyrektor szkoły, a w przypadku nieobecności dyrektora zawiadomień dokonuje wicedyrektor lub nauczyciel upoważniony przez dyrektora szkoły (posiadający stosowne pełnomocnictwo) lub inny upoważniony przez dyrektora pracownik (może to być np. pielęgniarka szkolna).

Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, wycieczki, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Ma on również obowiązek powiadomienia o wypadku dyrektora szkoły oraz inspektora BHP, rodziców ucznia oraz udzielenia pierwszej pomocy (jeżeli jest taka potrzeba, ma obowiązek wezwania Pogotowia Ratunkowego).

Każdy uczeń o wypadku, jakiemu uległ na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem, ma obowiązek natychmiast zawiadomić pracownika służby BHP.

W sytuacji, w której uczeń nie może osobiście się skontaktować z inspektorem BHP, o zdarzeniu mają obowiązek poinformować opiekunowie/nauczyciele lub świadkowie zdarzenia.

Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy, który przygotowuje protokół powypadkowy.

Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków uczniów oraz omawia z pracownikami szkoły okoliczności i przyczyny wypadków oraz ustala środki niezbędne, aby zapobiec podobnym zdarzeniom.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej procedurze stosuje się przepisy dotyczące wypadków osób znajdujących się pod opieką szkoły (Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69 z późniejszymi zmianami).

Ogólne zasady postępowania przy udzielaniu pierwszej pomocy uczniom poszkodowanym w wypadkach

Należy pamiętać, że udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanym w wypadkach jest prawnym obowiązkiem każdego (art. 162 Kodeksu Karnego).

Nie należy lekceważyć wypadków lekkich, niewymagających interwencji lekarza (powierzchnowe zranienia, otarcia naskórka, stłuczenia, itp.). Każde, nawet drobne skaleczenie należy prawidłowo zaopatrzyć.

Należy zachować spokój, nie wpadać w panikę, rozpoznać stan poszkodowanego.

Należy wezwać pielęgniarkę szkolną, a przypadku jej nieobecności – powiadomić nauczycieli przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy (lista nauczycieli przeszkolonych w zakresie udzielania pierwszej pomocy jest wywieszona na tablicy informacyjnej w pokoju nauczycielskim) oraz w miarę swoich możliwości udzielić podstawowej pierwszej pomocy.

Jeżeli stan osoby poszkodowanej tego wymaga, należy wezwać pogotowie ratunkowe.

Należy powiadomić rodziców poszkodowanego ucznia.

Usunąć poszkodowanego z rejonu zagrożenia.

Poszkodowanemu zapewnić spokój, odsunąć z otoczenia zbędne osoby.

Zapewnić poszkodowanemu komfort termiczny (ciepłe okrycie) oraz psychiczny.

Poszkodowanemu nie wolno podawać leków, tabletek przeciwbólowych.

W przypadku podejrzeń uszkodzenia kręgosłupa, nie wolno go przenosić (za wyjątkiem sytuacji, gdy miejsce zdarzenia zagraża jego bezpieczeństwu).

W przypadkach porażenia prądem, braku oddechu, braku krążenia, krwotoku, zatrucia i innych poważnych urazów – bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe.

Nie wolno pozostawiać poszkodowanego bez opieki!

PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE NIESPEŁNIANIA OBOWIĄZKU SZKONEGO, ZWALNIANIA, ODBIERANIA ZE SZKOŁY ORAZ SAMOWOLNEGO OPUSZCZANIA TERENU SZKOŁY

28. Procedura postępowania dotycząca zasad odbierania dziecka ze szkoły, chorego, ze świetlicy, wcześniej przed zakończeniem zajęć.

Opiekę nad dzieckiem w drodze do szkoły i z powrotem powinni sprawować rodzice (opiekunowie prawni) lub upoważnione przez nich – na piśmie – osoby, zapewniające dziecku pełne bezpieczeństwo. Osoba, która może przejąć pełną odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka musi mieć ukończone 18 lat, w innych przypadkach odpowiedzialność prawną ponoszą rodzice.

Na początku roku szkolnego wychowawca zobowiązany jest zebrać od rodziców pisemną deklarację, określającą sposób powrotu dziecka do domu po zajęciach szkolnych, czy zajęciach świetlicowych.

Osoba odbierająca dziecko ze szkoły nie może być pod wpływem alkoholu ani środków odurzających.

W przypadku stwierdzenia, że rodzic (opiekun) zgłosił się po dziecko w stanie wskazującym na nietrzeźwość, należy;

niezwłocznie powiadomić wychowawcę klasy, pedagoga lub dyrektora szkoły, nakazać osobie nietrzeźwej opuścić teren szkoły,

wezwać do szkoły drugiego rodzica lub innego opiekuna dziecka,

Jeżeli wezwanie innego opiekuna jest niemożliwe, a nietrzeźwy rodzic odmawia opuszczenia szkoły i żąda wydania dziecka, twierdząc, że nie jest pod wpływem alkoholu, należy wezwać policję.

Nauczyciel sporządza notatkę na temat zaistniałego zdarzenia i podjętych działań.

W przypadku nieodebrania dziecka przez rodziców ze szkoły należy:

niezwłocznie skontaktować się telefonicznie z rodzicami (prawnymi opiekunami), zapewnić uczniowi opiekę do czasu przybycia rodziców lub innego rozwiązania problemu,

po wyczerpaniu wszystkich dostępnych możliwości kontaktu z rodzicami zawiadomić policję.

Nauczyciel sporządza notatkę na temat zdarzenia i podjętych działań.

Nauczyciel lub inny pracownik szkoły nie może odprowadzać ucznia do domu.

Takie same zasady obowiązują w sytuacji, gdy rodzic (opiekun) chce z uzasadnionych powodów zabrać dziecko ze szkoły wcześniej przed zakończeniem zajęć edukacyjnych lub dziecko chore.

29.Procedura zwalniania uczniów z lekcji na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne organizowane konkursy

Uczeń, który jest zwolniony na zawody sportowe, konkursy przedmiotowe i inne konkursy organizowane przez szkołę ma zaliczoną obecność w szkole.

Ucznia zwalnia nauczyciel odpowiedzialny za zorganizowanie wyżej wymienionych zajęć (w porozumieniu z wychowawcą ucznia oraz za zgodą jego rodziców).

Nauczyciel ten sporządza listę uczniów zwolnionych. Lista oprócz imion i nazwisk, klasy, zawiera nazwę konkursu/rodzaj zawodów i jest podpisana przez nauczyciela, pod opieką którego uczeń będzie w tym czasie przebywał. Lista powinna być zostawiona w pokoju nauczycielskim obok arkusza zastępstw, najpóźniej na dzień przed zorganizowanymi i zaplanowanymi zajęciami.

Na podstawie w/w listy wychowawcy zaznaczają w dzienniku usprawiedliwioną nieobecność ucznia na zajęciach. W rubryce dotyczącej frekwencji wychowawca zaznacza rodzaj zajęć np. zawody, olimpiada itp.

Jeśli zawody lub konkurs odbywają się poza szkołą macierzystą, nauczyciel wyznaczony jako opiekun osobiście prowadzi uczniów ze szkoły na zajęcia i przyprowadza ich z powrotem do szkoły.

Jeżeli konkurs lub zawody trwają np. 3 godziny, a w planie lekcji na dany dzień przewidzianych jest np. 6 lekcji, uczeń uczestniczy w pozostałych lekcjach, ale może być zwolniony z odpowiedzi.

30.Procedura w sprawie wychodzenia uczniów z klasy po zakończonej lekcji.

1.Każdorazowo po zakończeniu lekcji nauczyciel prowadzący zajęcia w danej sali po wyjściu uczniów z klasy wchodzi do niej i sprawdza, czy nikt w niej nie pozostał, po czym zamyka ją na klucz.

2.Niedopuszczalne jest pozostawianie uczniów w klasie w czasie przerwy bez opieki nauczyciela.

PROCEDURY INTERWENCYJNE DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA

PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZEWNETRZNYCH ZAGROŻEŃ FIZYCZNYCH W SZKOLE

31. Ewakuacja w trakcie lekcji i przerwy – zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu w szkole.

Najczęstszymi przyczynami, dla których może zająć konieczność ogłoszenia alarmu w szkole, są zagrożenia związane z powstaniem pożaru, a także możliwość rozprzestrzenienia na terenie szkoły niebezpiecznych substancji chemicznych lub ładunków wybuchowych.

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych. W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole są trzy sygnały dzwonka, trwające około 10 sekund każdy, następujące bezpośrednio po sobie.

Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.

1. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu.
2. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów.
3. W dużej liczbie przypadków wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa fizycznego niezbędne jest wezwanie odpowiednich służb drogą telefoniczną.
4. Procedura wezwania powinna odbywać się zgodnie z poniższym schematem:
 - ✓ wybranie numeru odpowiedniej służby. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podanie następujących informacji:
 - ✓ rodzaj stwierdzonego zagrożenia
 - ✓ nazwę i adres szkoły
 - ✓ imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
 - ✓ telefon kontaktowy

- ✓ zrealizowane dotąd działania w reakcji na zagrożenie
- ✓ potwierdzenie przyjęcie zgłoszenia i zapisanie danych przyjmującego zgłoszenie.

O zagrożeniu należy bezzwłocznie poinformować odpowiednie służby:

- Policja 997
- Straż Pożarna 998
- Pogotowie Ratunkowe 999
- Europejski Telefon Alarmowy obowiązującym na terenie całej Unii Europejskiej 112
- Pogotowie Energetyczne 991
- Pogotowie Gazowe 992
- Pogotowie Ciepłownicze 993
- Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994
- Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego 987
- Infolinia Policji (połączenie bezpłatne) 800 120 226.

5. Wszystkie działania od tej chwili mają prowadzić do jak najszybszej ewakuacji wszystkich osób znajdujących się na terenie szkoły.
6. Od tej chwili bezwzględnie podporządkowujemy się poleceniom osób funkcyjnych. W przypadku uczniów taką osobą jest nauczyciel, z którym w tym momencie mamy zajęcia.
7. Akcją nie może kierować wiele osób, bo prowadzi to tylko do dezorientacji i możliwości wybuchu paniki.
8. Po rozpoznaniu zagrożenia i dokonaniu oceny sytuacji nauczyciel decyduje o możliwej i najkrótszej drodze ewakuacji z budynku.
9. Uczniowie na polecenie nauczyciela ustawiają się w szeregu i w sposób zorganizowany kierują się do wskazanego wyjścia ewakuacyjnego.
10. Należy się poruszać po prawej stronie korytarzy i klatek schodowych, wykonując polecenia osób funkcyjnych.
11. Jeżeli alarm zostanie ogłoszony w czasie przerwy, uczniowie powinni skupić się wokół najbliższej stojącego nauczyciela.
12. Nauczyciele i uczniowie, którzy mają lekcje na wyższych kondygnacjach, schodzą po stwierdzeniu, że uczniowie niższych kondygnacji opuścili już budynek i drogi ewakuacyjne są już wolne.
13. Po opuszczeniu budynku uczniowie wraz z nauczycielem udają się na miejsce zbiórki.

14. Jeżeli alarm jest ogłoszony w czasie przerwy to natychmiast udajemy się (jeżeli tylko nie zagraża to naszemu bezpieczeństwu) pod salę, gdzie mamy mieć zajęcia i stamtąd pod opieką nauczyciela postępujemy jak wyżej.
15. Zbiórka na placu alarmowym służy sprawdzeniu obecności uczniów klas i ustalenia osób nieobecnych. Jest to bardzo istotne dla prowadzenia akcji ratunkowej przez wezwane służby ratownicze.

Najważniejsze zasady, które powinien pamiętać i przestrzegać każdy uczeń z chwilą ogłoszenia alarmu w szkole:

- 1) słuchaj i wykonuj dokładnie polecenia nauczyciela ,
- 2) bądź opanowany, nie ulegaj panice,
- 3) po przerwaniu zajęć udaj się na miejsce zbiórki wraz z klasą drogą wskazywaną przez nauczyciela,
- 4) pomagaj osobom słabszym,
- 5) bezwzględnie podporządkowuj się osobom funkcyjnym,
- 6) nie lekceważ zagrożenia, nawet wówczas, gdy nie zagraża ci bezpośrednio.

W przypadku osób niepełnosprawnych bezpieczna ewakuacja powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, wiek wychowanków i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób (pracowników, uczniów).

Aby ułatwić ewakuację osób z niepełnosprawnościami należy:

- 1) sporządzić listę uczniów z różnymi rodzajami niepełnosprawności,
- 2) rozplanować zajęcia klas, w których uczą się osoby niepełnosprawne w taki sposób, by osoby te nie musiały przemieszczać się poza najniższą kondygnację naziemną budynku (przeważnie parter), należy przystosować drogi ewakuacyjne do poruszania się osób z różną niepełnosprawnością
- 3) wyznaczyć opiekuna osoby niepełnosprawnej na czas ewakuacji.

Osoby niepełnosprawne ruchowo często są w stanie samodzielnie pokonać drogę do bezpiecznego miejsca. Może to jednak opóźnić czas ewakuacji całej placówki. Jest to szczególnie istotne w pierwszej fazie opuszczania budynku. Warto uwzględnić konieczność przepuszczenia przed osobą niepełnosprawną strumienia ewakuowanych.

Bezpieczne, docelowe miejsce ewakuacji nie zawsze będzie znajdować się poza budynkiem szkolnym. W przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, miejsce takie powinno mieć odpowiednie wymiary (co najmniej 900 x 1400 mm). Jego położenie w pobliżu pionowej drogi ewakuacyjnej (schodów) wpłynie na podniesienie bezpieczeństwa osoby niepełnosprawnej.

Samodzielne pokonywanie dróg ewakuacyjnych przez osoby niewidome i niedowidzące może się wiązać z ogromnym stresem. Pomóc mogą wprowadzone w

placówce rozwiązania łagodzące ten efekt: poziome znaki fluorescencyjne na podłogach i ścianach, podświetlone poręcze schodów, progi i przeszkody w kolorach kontrastujących z barwą ścian i otoczenia oraz oświetlenie ewakuacyjne. Sprawdzone rozwiązanie jest organizowanie tzw. grup pomocy koleżeńskiej oraz przydzielanie opiekunów uczniom niewidomym lub niedowidzącym. W pozostałych przypadkach niepełnosprawności aspekt przystosowania dróg ewakuacyjnych należy rozpatrywać indywidualnie.

Przykłady technik ewakuacji osób z niepełnosprawnościami:

- 1) wykorzystanie krzeselka lub wózka inwalidzkiego - ratownicy sadzają na nim osobę wymagającą pomocy, a następnie chwytają za nóżki oraz oparcie
- 2) chwyt strażacki - ratownik przekłada swoją rękę między nogami osoby ratowanej, zaciskając ją na nadgarstku zwisającej ręki ratowanego, kładzie go sobie na barkach. chwyt kończynowy - jeden ratownik staje za głową ratowanego i chwytą go pod pachy, drugi ratownik jest odwrócony do ratowanego plecami i chwytą go pod kolana
- 3) chwyt na barana - ratowany znajduje się na plecach ratownika, który podtrzymuje go obydwiema rękami za uda
- 4) chwyt kołyskowy - klasyczny sposób przenoszenia małych dzieci
- 5) wykorzystanie koca lub innego podobnego rozmiarami materiału - koc owija się wokół rąk i głowy
- 6) ratowanie w ten sposób, by możliwe było ciągnięcie osoby po płaskiej równej powierzchni (szczególnie przydatne przy ewakuacji osób o dużej masie ciała, nieprzytomnych oraz w zadymieniu gdzie nie ma możliwości przyjęcia postawy wyprostowanej).

32. Wtargnięcie napastnika (terrorysty) do szkoły.

Poniższe rekomendacje odnoszą się do niezbędnej reakcji nauczyciela i dotyczą sytuacji wtargnięcia napastnika z niebezpiecznym narzędziem lub bronią, który strzela do osób znajdujących się na korytarzu i w salach lekcyjnych, tzw. *aktywny strzelec*.

- **Jeżeli nie miałeś szansy na ucieczkę, ukryj się, zamknij drzwi na klucz (zabarykaduj się)** - szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób
- **Wycisz i uspokój uczniów** - wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę
- **Zaopiekuj się uczniami ze SPE² i uczniami, którzy potrzebują pomocy** - należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji
- **Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony** - niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia
- **Poinformuj policję wysyłając informację tekstową - SMS o zaistniałej sytuacji** - w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji
- **Zasłoń okno, zgaś światło** - należy zaciemnić salę aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego
- **Nie przemieszczaj się** - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników
- **Stań poniżej linii okien, zejź z światła drzwi** - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników
- **Zejź z linii strzału, połoź się na podłodze** - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz
- **Jeżeli padną strzały, nie krzycz** - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma

- **Nie otwieraj nikomu drzwi** - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi
- **W przypadku wtargnięcia napastnika do pomieszczenia podejmij walkę, która może być ostatnią szansą na uratowanie życia** - w sytuacji obecności aktywnego strzelca jego celem jest zabicie jak największej liczby ludzi. W takiej sytuacji podjęcie walki może dać jedyną szansę na uratowanie życia

W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:

- **Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika** - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników
- **Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon** - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej
- **Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia** - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu
- **Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego** - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji
- **Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika** - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji
- **Nie zwracaj na siebie uwagi** - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu
- **Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny** - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców
- **Nie oszukuj terrorysty** - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane

- **Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu** - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców
- **Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami** - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty
- **Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów** - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana
- **Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty** - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:

- **Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów – możesz zostać uznany za terrorystę** - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar
- **Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi** - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji
- **Położ się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy** - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników
- **Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom** - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników
- **Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących** - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego
- **Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami** - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową

- **Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy** - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców
- **Bądź przygotowany na traktowanie siebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona** - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtapiać w tłum i uciec z miejsca ataku
- **Po wydaniu polecenia wyjścia - opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku** - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne
- **Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru** - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych

33.Podłożenie ładunku wybuchowego

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on „swoich” czy „obcych”, inaczej niż w przypadku porwania lub użycia broni palnej, które dotyczą konkretnych osób. Przez materiał wybuchowy rozumiemy związek chemiczny lub mieszaninę kilku związków chemicznych, która jest zdolna w odpowiednich warunkach do gwałtownej reakcji chemicznej i której towarzyszy wydzielenie wielkiej liczby produktów gazowych w postaci wybuchu (detonacji lub deflagracji). Określenie ładunek materiału wybuchowego oznacza określoną ilość materiału wybuchowego przygotowanego do wysadzenia.

Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego:

- 1) **Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego zapamiętaj jak największą ilość szczegółów** - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu
- 2) **Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje** - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji
- 3) **Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły
- 4) **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- 5) **Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy
- 6) **Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia** - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji

7) **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową

8) **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły

9) **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

34.Podłożenie podejrzanego pakunku.

Podejrzany pakunek to przesyłka z ładunkiem wybuchowym lub nieznaną substancją. W przypadku podejrzenia jej otrzymania:

- 1) **Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku** - należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona
- 2) **Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwał podejrzanego pakunku** - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania
- 3) **Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala)** - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji
- 4) **Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury** - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły
- 5) **Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji** - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku
- 6) **Nie używaj telefonu komórkowego** - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy
- 7) **Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb** - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową
- 8) **W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi** - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły
- 9) **Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu** - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych

35. Wypadek skażenia chemicznego lub biologicznego szkoły.

Przez zagrożenie chemiczne rozumiemy uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej (broń B, broń bakteriologiczna). W broni B ładunki bojowe są wypełnione mikroorganizmami chorobotwórczymi: bakteriami (węglik, bruceloza etc.) wirusami (ospy, gorączki krwotocznej, zapalenia mózgu, wirusa HIV), toksynami (rycyna, toksyna otulinowa), grzybami lub pierwotniakami.

SYTUACJA, GDY NASTĄPIŁO SKAŻENIE SZKOŁY (SZKOŁA OTRZYMUJE INFORMACJĘ O MOŻLIWYM SKAŻENIU SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ - NP. TELEFON O ZAMIARZE ATAKU).

Należy wówczas:

1) zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru

2) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego ataku

3) w budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację

4) w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry

5) przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji

6) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku

7) do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych

8) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE NATYCHMIAST LUB SZYBKO PO JEGO POJAWIENIU SIĘ.

Należy wówczas:

1) nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy

2) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem

3) pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów

4) opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób

5) powiadomić osobę odpowiedzialną za zarządzanie kryzysowe w szkole - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję

6) zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru - rejonów ewakuacji powinno być kilka, znajdujących się w różnych kierunkach od szkoły, gdyż nie znamy kierunku wiatru, z jakiego będzie wiał w czasie przedmiotowego zagrożenia, rejonem ewakuacji powinien być budynek/budynki, a nie otwarta przestrzeń

7) natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby - policja, straż pożarna, pogotowie ratunkowe kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia

8) jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka

9) **po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb** - policja, straż pożarna, wyspecjalizowana jednostka zwalczania skażeń i zakażeń

10) **w obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację**

11) **sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.**

12) **w miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki** - maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry

13) **przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń** - częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą zabezpiecza przed nadmiernym pochłanianiem substancji

14) **powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku**

15) **oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.**

SYTUACJA, GDY SZKOŁA ZOSTAŁA SKAŻONA SUBSTANCJĄ CHEMICZNĄ/BIOLOGICZNĄ, A ZAGROŻENIE ZOSTAŁO WYKRYTE PÓŹNO, NP. GDY POJAWIŁY SIĘ OBJAWY REAKCJI NA SUBSTANCJĘ LUB/I OGNISKA ZACHOROWAŃ:

Należy wtedy:

1) **nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy**

2) **powiadomić osobę odpowiedzialną w szkole za zarządzanie kryzysowe** - dyrektora, zastępcę dyrektora, osobę upoważnioną przez dyrekcję

3) **przykryć substancję np. kocem, aby zapobiec jej rozprzestrzenianiu się**

4) **pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów**

5) **opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i nie wpuszczać do niego innych osób**

6) ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły

7) natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby - policję, straż pożarną, pogotowie ratunkowe, kładąc szczególny nacisk na zawarcie w tym powiadomieniu informacji o charakterze potencjalnego zagrożenia

8) w szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny

9) oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

36.Procedura dotycząca przejścia uczniów ze szkoły na Stadion Miejski na lekcji wychowania fizycznego.

1. Uczniowie oczekują na zajęcia wychowania fizycznego w szatni przy hali sportowej pod opieką nauczyciela dyżurującego.
2. Po dzwonku na lekcję wychodzą z nauczycielem prowadzącym przed hale sportową na miejsce zbiórki.
Uczniowie zwolnieni z wychowania fizycznego również udają się z klasą na zajęcia.
3. Nauczyciel sprawdza obecność uczniów, przypomina wszystkim zasady poruszania się po drogach publicznych, ustawia uczniów w kolumnę dwójkową i prowadzi klasę na zajęcia na stadionie miejskim lub w innym miejscu.
4. Przez jezdnię przechodzi z klasą w miejscu do tego przeznaczonym, każdorazowo zatrzymuje się przed przejściem dla pieszych i po upewnieniu się, że jest bezpiecznie przeprowadza klasę na drugą stronę ulicy.
5. Podczas przejścia klasy na stadion miejski na zajęcia w-f uczniowie nie mogą samowolnie oddalać się od grupy.
6. Po skończonych zajęciach i ponownym sprawdzeniu obecności uczniowie razem z nauczycielem prowadzącym wracają zorganizowaną w kolumnę dwójkową grupą do szkoły taką samą drogą oraz według takich samych zasad.

37.Procedura postępowania wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły.

Każdy, kto nie jest aktualnie uczniem bądź pracownikiem szkoły jest osobą obcą.

Postępowanie wobec osób obcych przebywających na terenie szkoły:

1. Każdy pracownik szkoły ma prawo żądać informacji o celu pobytu osoby obcej na terenie i w budynku szkoły.
2. W przypadku, gdy osoba obca kieruje się do nauczyciela przedmiotu , innego pracownika pedagogicznego lub niepedagogicznego, należy skierować ją do portierni lub sekretariatu szkoły.
3. W przypadku, gdy osoba obca odmawia podania celu wizyty, zachowuje się agresywnie bądź stwarza zagrożenie dla osób przebywających w szkole, należy podjąć próbę wyprowadzenia jej z terenu szkoły. Przy odmowie wyjścia wezwać pomoc. O sytuacji niezwłocznie powinna zostać poinformowana dyrekcja szkoły.
4. Dyrektor szkoły w razie wystąpienia takiej konieczności zawiadamia Policję.

PROCEDURY DOTYCZĄCE DOKUMENTACJI SZKOLNEJ

38.Procedura w sprawie dostosowywania wymagań programowych na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

1. Wyniki badań ppp są objęte ochroną danych osobowych i tylko rodzic ma prawo podjąć decyzję o ich ujawnieniu.
2. Jeżeli rodzic nie zechce ujawnić wyników badań szkoła nie ma prawa nalegać na zmianę decyzji. Wobec ucznia nadal będą stosowane takie same wymagania, jak wobec pozostałych, nawet jeżeli wyniki badań sugerowałyby dostosowanie wymagań edukacyjnych.
3. W przypadku, gdy rodzic wyraża zgodę na udostępnienie wyników badań szkole, opinia w pierwszej kolejności powinna trafić do pedagoga szkolnego, który prowadzi centralny rejestr danych.
4. Pedagog szkolny przekazuje wyciąg z opinii wychowawcy klasy i omawia jej treść, następnie wychowawca informuje wszystkich nauczycieli uczących na temat zaleceń ppp, nauczyciele mają obowiązek je respektować.
5. Wobec uczniów, którym ppp zaleciła dostosowanie wymagań edukacyjnych ze względu na specyficzne trudności w nauce, szkoła ma obowiązek w ramach posiadanych środków zapewnić zajęcia z terapii pedagogicznej.
6. Uczniowi, któremu zaproponowane zostały dodatkowe zajęcia z terapii pedagogicznej ma obowiązek w nich uczestniczyć pod rygorem cofnięcia dostosowania wymagań.
7. Jeżeli uczniowi z dostosowaniem wymagań edukacyjnych nie została zaproponowana terapia pedagogiczna z powodu braku środków, uczeń ma obowiązek pracować dodatkowo w domu. Nauczyciel w porozumieniu z rodzicami zadaje dodatkowe ćwiczenia wspomagające. Uczeń ma obowiązek prowadzić w domu teczkę z opracowanymi ćwiczeniami i na koniec roku jest zobowiązany przedstawić ją nauczycielowi. Na jej podstawie nauczyciel podejmuje decyzję, czy uczeń w zamian za dostosowanie wymagań edukacyjnych czynił starania aby sprostać wymaganiom szkolnym.
8. Jeżeli, pomimo aktualnej opinii z ppp o dostosowaniu wymagań programowych uczeń nie wykazał żadnej inicjatywy, nie uczęszczał na

zaproprowane zajęcia , nie pracowal w domu, nauczyciel ma prawo nie
respektowac zalecen poradni i traktowac ucznia wedlug ogolnych zasad.

PROCEDURY Z ZAKRESU „BEZPIECZNA SZKOŁA”

PROCEDURY REAGOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO

39. Dostęp do treści szkodliwych, niepożądanych, nielegalnych.

Podstawy prawne: Kodeks Karny, Statut szkoły, Regulamin szkoły

Zgłaszanie nielegalnych treści:
dyzurnet@dyzurnet.pl, tel. 801 615 005, Policja 997

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

- (1) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami danej szkoły,
- (2) czy też treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami danej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze dziecka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne. W przypadku sytuacji (1) rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś (2) należy rozważyć zgłoszenie incydentu na Policję oraz zgłosić go do serwisu Dyżurnet (dyzurnet.pl).

Identyfikacja sprawcy(-ów)

W identyfikacji sprawców kluczowe znaczenie odgrywać będą zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim występują na ogół: twórca treści (np. pornografii) oraz osoby, która udostępniły je dziecku. Często osobami tymi są rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów. Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły.

1. W przypadku udostępniania (dzielenia się) treści opisanych wcześniej jako szkodliwych/ niedozwolonych/nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia przez

ucznią należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań.

2. Działania szkoły powinny koncentrować się jednak na aktywnościach wychowawczych.

3. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na Policję.

4. Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę. W jej trakcie należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.

5. Należy koniecznie powiadomić ich rodziców lub opiekunów prawnych o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka

6. Działania szkoły w takich przypadkach powinna cechować poufność i empatia w kontaktach z wszystkimi uczestnikami zdarzenia oraz udzielającymi wsparcia.

7. W przypadku kontaktu dziecka z treściami szkodliwymi należy dokładnie zbadać sposób, w jaki nastąpił kontakt dziecka z nimi. Poszukiwanie przez dziecko tego typu treści w sieci lub podsuwanie ich dziecku przez innych może być oznaką niepokojących incydentów ze świata rzeczywistego. Np. kontakty z osobami handlującymi narkotykami czy proces rekrutacji do sekty lub innej niebezpiecznej grupy.

8. W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie, czy szkole, wskazane jest podjęcie działań edukacyjnych i wychowawczych.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

W przypadku naruszenia prawa np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą należy – w porozumieniu z rodzicami dziecka - niezwłocznie powiadomić Policję.

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi

Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać potrzebę skorzystania przez ofiarę ze specjalistycznej opieki psychologicznej. Decyzja o

takim kontakcie i skierowaniu na terapię musi zostać podjęta w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

40. CYBERPRZEMOC

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks Karny, Statut szkoły, Regulamin szkoły

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Cyberprzemoc –przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych, głównie Internetu oraz telefonów komórkowych. Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć , filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS

Telefony alarmowe krajowe i lokalne

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży -116 111

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci –**800 100 100**, dyzurnet@dyzurnet.pl

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Ujawnienie zjawiska cyberprzemocy wymaga podjęcia w szkole konkretnych działań interwencyjnych.

Aby było to skuteczne, konieczne jest zadbanie o następujące sprawy:

- przeprowadzenie rozmów i spotkań z całą społecznością szkolną (uczniami, nauczycielami i rodzicami oraz innymi pracownikami szkoły) na temat zasad korzystania i zagrożeń płynących z użytkowania różnorodnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
- opracowanie konkretnych procedur reagowania na cyberprzemoc, dostosowanych do realiów danej szkoły,
- podejmowanie reakcji i działań w wypadku każdorazowego ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

Procedury reagowania na cyberprzemoc w szkole muszą dotyczyć zachowań i działań wobec:

- ofiary,

- sprawcy
- świadka

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia :

- uczeń ofiara , świadek cyberprzemocy(np. inny uczeń, nauczyciel, rodzic) lub osoba bliska ofierze (np. rodzice, rodzeństwo, przyjaciele) informuje wychowawcę klasy lub w wypadku jego nieobecności pedagoga szkolnego, lub dyrektora szkoły o wystąpieniu takiego zjawiska.
- Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć . Potwierdzić , że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktymizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).
- Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).
- pedagog szkolny i dyrektor szkoły powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie. - do szkoły należy ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków,
- przeprowadzenie rozmów z ofiarą, świadkami i sprawcami incydentu. Nie wolno konfrontować sprawcy z ofiarą!
- ważna jest w zabezpieczeniu dowodów rola nauczyciela informatyki, który pomoże w ustaleniu sprawcy.
- W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość /powtarzalność).

Zabezpieczenie dowodów

Wszystkie dowody powinny być zarejestrowane, zapisane (np. należy zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń , etc.).

Trzeba zanotować, kiedy je otrzymano, ich treść, adres mail, numer telefonu, adres strony internetowej, na której pojawiły się szkodliwe treści.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

- telefon komórkowy (nie wolno kasować wiadomości, trzeba zapisywać zarówno te tekstowe jak też zdjęcia, nagrania z dyktafonu czy filmy)
- komunikatory (w niektórych serwisach jest możliwość zapisywania rozmów w tzw. archiwach. Jeżeli nie ma takiej możliwości, można rozmowę skopiować do edytora tekstowego i wydrukować).
- strona www (można zapisać widok strony przez naciśnięcie klawisza CTRL i Print Screen, a następnie wykonać operację Wklej w dokumencie Word lub Paint).
- e-mail (trzeba zapisać wiadomość i to nie tylko treść, ale całą wiadomość, ponieważ może to pomóc w ustaleniu pochodzenia wiadomości).
- Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK)

Działania wobec sprawcy cyberprzemocy.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć dalsze działania:

1. Przeprowadzenie rozmowy z uczniem- sprawcą o jego zachowaniu.

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zdarzenia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i próbowanie rozwiązania sytuacji konfliktowej,
- sprawca powinien dostać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy,
- należy z uczniem omówić skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach, jakie zostaną wobec niego zastosowane,
- sprawca powinien zostać zobowiązany do usunięcia szkodliwych materiałów z sieci,
- ważne jest znalezienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy,
- jeżeli jest kilku sprawców, rozmawiać z każdym osobno

- nie konfrontować sprawcy z ofiarą.
- Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m. in. w statucie, kontrakcie, regulaminie). Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy. Warto jednak rozszerzyć repertuar dostępnych środków, np. o czasowy zakaz korzystania ze szkolnej pracowni komputerowej w czasie wolnym i przynoszenia do szkoły akcesoriów elektronicznych (PSP, mp3) itp.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni być powiadomieni o zdarzeniu, zapoznani z dowodami i decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środkach dyscyplinarnych wobec ich dziecka,
- należy pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady,
- warto opracować projekt kontraktu dla dziecka określającego zobowiązania ucznia.

3. Objęcie sprawcy pomocą psychologiczno- pedagogiczną.

- praca z uczniem powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu zachowania, w zmianie postępowania i postawy ucznia, - pomoc ta może być udzielona przez pedagoga i psychologa szkolnego, jeśli jest to wskazane, można przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.
- w szczególnym przypadku może być konieczność skierowania na dalsze badania specjalistyczne i terapię.
- Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Warto monitorować sytuację, „czuwać ” nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać uwagę czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować , jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy.
- W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary –trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka –mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom.

Środki dyscyplinarne wobec sprawcy.

1. Powinno się stosować standardowe procedury stosowane wobec sprawców każdej przemocy, ale warto rozszerzyć je o czasowy zakaz korzystania z komputera czy telefonu i to zarówno w szkole jak i w domu.
 2. Celem sankcji powinno być zatrzymanie przemocy, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi, wzbudzenie w sprawcy refleksji na temat swojego zachowania, pokazanie całej społeczności szkolnej, że cyberprzemoc nie będzie tolerowana.
5. Podejmując decyzję o karze należy brać pod uwagę:
- rozmiar i rangę szkody,
 - czas trwania prześladowania,
 - świadomość popełnionego czynu,
 - motywację sprawcy,
 - rodzaj rozpowszechnionego materiału.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

1. Wsparcie psychiczne (ofiara każdego rodzaju przemocy potrzebuje zawsze wsparcia osoby dorosłej).
2. Podczas rozmowy z uczniem, który jest ofiarą cyberprzemocy, należy zapewnić go o tym, że postąpił właściwie zgłaszając wydarzenie. Powinno mu się powiedzieć, że rozumie się, w jak trudnej jest sytuacji i zapewnić go, że nikt nie ma prawa tak się wobec niego zachowywać. Ważne jest stanowcze zapewnienie, że szkoła nigdy nie będzie tolerowała aktów przemocy. Podczas rozmowy bardzo ważna jest obserwacja dziecka i zwrócenie uwagi na jego pozawerbalne zachowanie (zażenowanie, smutek, poczucie winy).
3. Porada dla ofiary cyberprzemocy.
Dziecko- ofiara powinno otrzymać poradę, jak ma się zachowywać, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa : nie utrzymywać kontaktów ze sprawcą, nie kasować dowodów tj. e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów. Ważna jest też zmiana danych kontaktowych np. na komunikatorze, zmiana adresu e-mail, a nawet w szczególnie trudnych sytuacjach numeru telefonu(oczywiście robią to rodzice).
4. Monitoring zaistniałej sytuacji.
Bardzo ważne jest monitorowanie sytuacji ucznia w kierunku, czy nie są stosowane wobec niego żadne akty odwetu. Rodzice dziecka muszą być poinformowani o zdarzeniu i muszą dostać wsparcie i poradę za strony szkoły (pedagog).

Ochrona świadków, którzy zgłaszają zdarzenie.

Świadkowie powinni być objęci profesjonalną ochroną, a wszystkie działania powinny być tak prowadzone, aby zapewniały bezpieczeństwo nie tylko ofierze,

ale i świadkom cyberprzemocy. Ważne jest, by w wyniku interwencji nie narażać świadka na groźby i zdarzenia ze strony sprawcy. Całe postępowanie powinno być prowadzone w sposób bardzo dyskretny i poufny. Jeżeli tak nie będzie, to dziecko może bać się, że wobec niego też może wystąpić takie zdarzenie i zostanie nazwany „donosicielem”. Dlatego podczas takiej rozmowy pedagog powinien wzbudzić swoim zachowaniem zaufanie oraz poczucie bezpieczeństwa, wykazać zrozumienie i empatię. Należy powiedzieć uczniowi, że postąpił właściwie, że wymagało to od niego odwagi. Należy zapewnić go o dyskrecji i nie ujawniać jego danych osobowych (chyba, że jest to na prośbę policji). Niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka za sprawcę, ostentacyjne wzywianie go z lekcji.

Niewłaściwe działania mogą spowodować, że następnym razem nie będzie osoby, która zgłosi się jako świadek wydarzenia.

Notatka służbowa.

Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia. Jeżeli rozmowa była np. w obecności innego nauczyciela powinien on również ją podpisać. Jeżeli zabezpieczono jakieś dowody, powinny być załączone do dokumentacji.

Zawiadomienie sądu rodzinnego i policji.

Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).

Większość incydentów można załatwić w szkole. Są jednak sytuacje wymagające powiadomienia sądu rodzinnego. Dzieje się tak, gdy rodzice odmawiają współpracy ze szkołą, a sprawca nie zaniechał dotychczasowego postępowania. Podobnie jest też, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne środki, a uczeń nie wykazuje poprawy zachowania.

W wypadku bardzo drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). dyrektor szkoły zgłasza ten fakt policji, która prowadzi dalsze działania.

Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi

Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

41. Procedura reagowania w przypadku naruszenia prywatności dotycząca nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem wykorzystania danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły .

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks Karny (art. 190a par. 2)

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą

Zagrożenie to polega na naruszeniu prywatności dziecka lub pracownika szkoły poprzez nieodpowiednie lub niezgodne z prawem wykorzystanie danych osobowych lub wizerunku dziecka i pracownika szkoły. Należy zwrócić uwagę, iż podszywanie się pod inną osobę, wykorzystywanie jej wizerunku lub danych osobowych w celu wyrządzenia jej szkody osobistej lub majątkowej jest w świetle polskiego prawa przestępstwem. Najczęstszymi formami wyłudzenia lub kradzieży danych jest przejęcie profilu na portalu społecznościowym w celu dyskredytacji lub naruszenia dobrego wizerunku ofiary (np. publikacja zdjęć intymnych bądź montowanych), szantażu (w celu uzyskania korzyści finansowych w zamian za niepublikowanie zdjęć bądź treści naruszających dobry wizerunek ofiary), dokonania zakupów i innych transakcji finansowych (np. w sklepach internetowych na koszt ofiary) lub uzyskania korzyści (np. usługi premium SMS). Często naruszenia prywatności łączy się z cyberprzemocą.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Gdy sprawcą jest uczeń - kolega ofiary ze szkoły czy klasy, uczniowie lub rodzice winni skontaktować się z dyrektorem szkoły, wychowawcą lub Szkolnym Mentorem Bezpieczeństwa Cyfrowego. W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę (zgodnie z Kodeksem Karnym ściganie następuje tu na wniosek pokrzywdzonego). Istotne dla ścigania sprawcy będzie uzyskanie dowodów, że sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej. Samo podszywanie się pod ofiarę nie jest karalne.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania - w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub sms). Równolegle należy dokonać zmian tych

danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności - w działaniu tym ucznia i/lub jego rodzica/opiekuna prawnego powinien wspierać Szkolny Mentor Bezpieczeństwa Cyfrowego.

Jeśli wykradzione dane zostały wykorzystane w celu naruszenia dobrego wizerunku ofiary, bądź w innych celach niezgodnych z prawem należy dążyć do wyjaśnienia tych działań i usunięcia ich skutków, także tych widocznych w Internecie. Likwidacja stron internetowych czy profili w portalach społecznościowych, która wymagać będzie interwencji w zebrane dowody musi odbywać się za zgodą Policji (o ile została powiadomiona). Szczególnej uwagi wymagają incydenty kradzieży tożsamości w celu posłużenia się nią np. podczas zakupu towarów *online* lub dokonania transakcji finansowych. W tym przypadku należy skontaktować się ze sklepem lub pożyczkodawcą i wyjaśnić charakter zdarzenia.

Identyfikacja sprawcy(-ów)

W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz na spełnianie przesłanki, iż sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej należy je zabezpieczyć i przekazać Policji. W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać winna Policja.

W przypadku znanego sprawcy, który jednak nie działał z powyższych pobudek, szkoła powinna dążyć do rozwiązania problemu w ramach działań wychowawczo – edukacyjnych uzgodnionych z rodzicami.

Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał. Jednym z elementów takich działań powinny być przeprosiny złożone osobie poszkodowanej.

Celem takich działań winno być nie tylko nabycie odpowiedniej wiedzy przez ucznia na temat wagi poszanowania prywatności w codziennym życiu, ale trwała zmiana jego postawy na akceptującą szacunek dla wizerunku i prywatności. Działania takie szkoła winna podjąć niezależnie od powiadomienia Policji/ sądu rodzinnego.

Dyrekcja szkoły winna podjąć decyzje w sprawie powiadomienia o incydencie Policji, biorąc pod uwagę wiek sprawcy, jego dotychczasowe zachowanie, postawę po odkryciu incydentu oraz opinie wychowawcy i pedagoga. Przed podjęciem decyzji o zgłoszeniu incydentu na Policję należy rozważyć, czy istnieją dowody, iż uczeń - sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody

majątkowej lub osobistej. W takim przypadku dobrym rozwiązaniem jest uzyskanie interpretacji prawnej adwokata lub radcy prawnego.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

Ofiary incydentów należy otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - opieką pedagogiczno-psychologiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym). Jeśli kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, szkoła winna zapewnić poufność działań, tak aby informacje narażające ofiarę na naruszenie wizerunku nie były rozpowszechniane.

Aktywności wobec świadków

Gdy kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę naruszania wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi oraz ryzyko penalizacji.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

Gdy naruszenie prywatności, czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice dzieci winni o nim powiadomić Policję.

Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi

W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych wobec ofiary, można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

42. Procedura reagowania w przypadku zagrożenia dla zdrowia dzieci w związku z nadmiernym korzystaniem z Internetu.

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą (opis)

Infoholizm (siecioholizm) – nadmierne, obejmujące niekiedy niemal całą dobę korzystanie z zasobów Internetu i gier komputerowych (najczęściej sieciowych) i portali społecznościowych przez dzieci. Jego negatywne efekty polegają na pogarszaniu się stanu zdrowia fizycznego (np. choroby oczu, padaczka ekranowa, choroby kręgosłupa) i psychicznego (irytacja, rozdrażnienie, spadek sprawności psychofizycznej, a nawet depresja), zaniedbywaniu codziennych czynności, oraz osłabianiu relacji rodzinnych i społecznych.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Infoholizm stwierdza najczęściej rodzic lub opiekun prawny dziecka. W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej. Kluczowe są tutaj pozostałe objawy wskazane wyżej.

Nauczyciele w szkole także powinni zainteresować się przypadkami dzieci nieangażujących się w życie klasy, a poświęcającymi wolne chwile na kontakt *online* lub przychodzącymi do szkoły po nieprzespanej nocy. Rzadziej zgłoszeń można się spodziewać od rówieśników dziecka nadmiernie korzystającego z sieci.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Reakcja szkoły powinna polegać w pierwszych krokach na ustaleniu skutków zdrowotnych i psychicznych, jakie nadmierne korzystanie z zasobów Internetu wywołało u dziecka (np. gorsze oceny w nauce, niedosypianie, niedojadanie, rezygnacja z dawnych zainteresowań, załamanie się relacji z rodziną czy rówieśnikami). Celem tych ustaleń jest wybór odpowiedniej ścieżki rozwiązywania problemu - z udziałem specjalistów (lekarzy, terapeutów) lub bez – wyłącznie w szkole. W początkowej fazie popadania w uzależnienie do Internetu należy koncentrować się na wsparciu udzielonym w rodzinie i w szkole (psycholog/pedagog szkolny, wychowawca).

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

Osoba, której problem dotyczy, powinna zostać otoczona zindywidualizowaną opieką przez pedagoga/psychologa szkolnego. Pierwszym jej etapem będzie rozmowa (rozmowy) ze specjalistą, która pozwoli zdiagnozować poziom zagrożenia, określić przyczyny popadnięcia w nałóg (np. sytuacja domowa, brak sukcesów edukacyjnych w szkole, izolacja w środowisku rówieśniczym) i ukazać specyfikę przypadku. Każde dziecko, u którego podejrzewa się nałóg korzystania z Internetu powinno zostać profesjonalnie zdiagnozowane przez psychologa szkolnego. Czasem warto w tym zakresie skorzystać z pomocy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Dziecku w trakcie wsparcia należy zapewnić komfort psychiczny - o jego sytuacji i specyfice uwarunkowań osobistych muszą zostać powiadomieni wszyscy uczący go i oceniający nauczyciele.

O ile nie wiedzą o problemie swojego dziecka, niezbędne jest powiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych dziecka i omówienie z nimi wspólnych rozwiązań. Tylko synergiczne współdziałanie rodziców i szkoły może zagwarantować powodzenie podejmowanych działań wspierających dziecko.

Aktywności wobec świadków

Jeśli świadkami problemu są rówieśnicy dziecka, należy im w rozmowie zwrócić uwagę na negatywne aspekty nadmiernego korzystania z zasobów Internetu oraz zaapelować o codzienne wsparcie dla dziecka dotkniętego problemem, a także o informowanie wychowawcy w przypadku wystąpienia kolejnych przypadków u innych dzieci.

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi

W przypadku zdiagnozowania przez psychologa zaawansowanego uzależnienia od korzystania z zasobów Internetu dziecko powinno zostać skierowane przez szkołę, w bliskiej współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. W części przypadków może się okazać konieczna diagnoza i terapia lekarska.

43. Procedura reagowania w przypadku nawiązywania niebezpiecznych kontaktów w Internecie - uwodzenie, zagrożenie pedofilią.

Podstawy prawne uruchomienia procedury

Kodeks Karny, art. 200, 200a par 1 i 2, art. 286 par.1

Rodzaj zagrożenia objętego procedurą (opis)

Zagrożenie obejmuje kontakty osób dorosłych z małoletnimi w celu zainicjowania znajomości prowadzących do wyłudzenia poufnych informacji, nawiązania kontaktów seksualnych, skłonienia dziecka do zachowań niebezpiecznych dla jego zdrowia i życia lub wyłudzenia własności (np. danych, pieniędzy, cennych przedmiotów rodzinnych).

Telefony alarmowe krajowe

Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży - **116 111**

Telefon dla Rodziców i Nauczycieli w sprawie Bezpieczeństwa Dzieci
– **800 100 100**

Zgłaszanie nielegalnych treści: Dyżurnet, dyzurnet.pl

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia

Osobami najczęściej zgłaszającymi omawiany problem są rodzice/opiekunowie prawni dziecka lub osoby zajmujące się „poszukiwaniem pedofili”. W pierwszym przypadku informacja trafia najpierw do szkół, w drugim - na Policję. Zdarza się, że informacja uzyskiwana jest ze środowiska rówieśników ofiary.

Kluczowe znaczenie w działaniach szkoły ma czas reakcji - szybkość przeciwdziałania zagrożeniu ze względu na niezwykle szkodliwe konsekwencje realizacji kontaktu *online*, przeradzającego się w zachowania w świecie rzeczywistym: uwiedzenie i wykorzystanie seksualne, kidnaping, a także wyłudzenie pieniędzy czy przedmiotów dużej wartości. W przypadkach niebezpiecznych kontaktów inicjowanych w Internecie może dochodzić do zagrożenia życia i zdrowia dziecka, szantażu i przymusu realizacji czynności seksualnych.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów

Należy zidentyfikować i zabezpieczyć w szkole, w formie elektronicznej dowody działania dorosłego sprawcy uwiedzenia (zapisy rozmów w komunikatorach, na portalach społecznościowych; zrzuty ekranowe, zdjęcia, wiadomości e-mail).

Jednocześnie – bezzwłocznie - należy dokonać zawiadomienia na Policji o wystąpieniu zdarzenia.

Identyfikacja sprawcy(-ów)

Ze względu na bezpieczeństwo nie należy podejmować samodzielnych działań w celu dotarcia do sprawcy, lecz udzielać wszelkiego możliwego wsparcia organom ścigania, m.in. zabezpieczyć i przekazać zebrane dowody. Identyfikacja sprawcy wykracza poza kompetencje i możliwości szkoły w większości przypadków uwodzenia przez Internet.

Aktywności wobec sprawców ze szkoły/ spoza szkoły

Nie należy podejmować aktywności zmierzających bezpośrednio do kontaktu ze sprawcą. Zadaniem szkoły jest zebranie dowodów i opieka nad ofiarą i ew. świadkami.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

W każdym przypadku próby nawiązania niebezpiecznego kontaktu – np. w celu werbunku do sekty lub grupy promującej niebezpieczne zachowania, a także werbunku do grupy terrorystycznej należy przed wszystkim zapewnić ofierze opiekę psychologiczną i poczucie bezpieczeństwa. Podobne wsparcie winno być udzielone w przypadku zaobserwowania antyzdrowotnych i zagrażających życiu zachowań uczniów (samookaleczenia, zażywanie substancji psychoaktywnych), bowiem zachowania te mogą być inicjowane i wzmacniane poprzez kontakty w Internecie. O możliwym związku takich zachowań dzieci z inspiracją w Internecie należy powiadomić rodziców.

Pierwszą czynnością w ramach reakcji na zagrożenie jest otoczenie ofiary pomocą psychologiczno-pedagogiczną we współpracy szkoły z rodzicami/opiekunami prawnymi. W trakcie rozmowy z dzieckiem prowadzonej w warunkach komfortu psychicznego przez wychowawcę/pedagoga/psychologa/osobę ze szkoły, do której dziecko ma szczególne zaufanie, należy uzyskać wszelkie możliwe informacje o sprawcy i przekazać je Policji. Należy upewnić się, że kontakt ofiary ze sprawcą został przerwany, a dziecko odzyskało poczucie bezpieczeństwa. Towarzyszyć temu powinna analiza sytuacji domowej (rodzinnej) dziecka, w której tkwić może źródło

poszukiwania kontaktów w Internecie. Dziecku należy udzielić profesjonalnej opieki terapeutycznej i/lub lekarskiej.

Wszelkie działania szkoły wobec dziecka winny być uzgadniane z rodzicami/opiekunami prawnymi i inicjowane za ich zgodą.

Aktywności wobec świadków

Jeżeli zgłaszającym zagrożenie był rówieśnik ofiary, należy również objąć go opieką psychologiczną, pozytywnie wzmacniając jego reakcję na zdarzenie.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi

W przypadkach naruszenia prawa – szczególnie w przypadku uwiedzenia dziecka do lat 15 – obowiązkiem szkoły jest powiadomienie Policji lub sądu rodzinnego.

Współpraca ze służbami społecznymi i placówkami specjalistycznymi

W przypadkach uwiedzenia nieletnich przez osoby dorosłe rekomenduje się – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi – skierowanie ofiary na terapię do placówki specjalistycznej opieki psychologicznej.

44. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia sekstingu, prowokacyjnych zachowań i aktywności seksualnej jako źródła dochodu osób nieletnich.

Podstawy prawne

Kodeks Karny (art. 191a i 202)

Ustawa z 11 stycznia 2017r. – prawo oświatowe

Kodeks Karny

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe

Statut szkoły, Regulamin szkoły

SEKSTING to przesyłanie drogą elektroniczną w formie wiadomości MMS lub publikowanie np. w portalach (społecznościowych) prywatnych treści, głównie zdjęć, o kontekście seksualnym, erotycznym i intymnym.

Postępowanie w przypadku wystąpienia zagrożenia:

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia – delikatny charakter sprawy, a także potencjalna penalizacja sprawcy, wymagają daleko posuniętej dyskrecji.
2. Identyfikacja sprawcy (-ów) – zabezpieczenie dowodów – przesyłanych zdjęć, czy zrzutów z ekranów portali, w których opublikowano zdjęcie (-a), z zachowaniem zasad dyskrecji, szczególnie w środowisku rówieśniczym ofiary.

3. Aktywność wobec sprawców zdarzenia.

W przypadku gdy:

1. wymiana materiałów o charakterze seksualnym następuje tylko w ramach związku między dwojgiem rówieśników, a materiały nie uległy rozprzestrzenieniu dalej, dalsze działania poza zapewnieniem wsparcia i opieki psychologiczno-pedagogicznej nie są konieczne, jednak istotne jest pouczenie sprawców zdarzenia, że dalsze rozpowszechnianie materiałów może być nielegalne i będzie miało ostrzejsze konsekwencje, w tym prawne;
2. materiały o charakterze seksualnym zostały rozesłane większej liczbie osób, jednak nie dochodzi do cyberprzemocy na tym tle, młodzież traktuje materiał jako formę wyrażenia siebie. Jeżeli tego typu materiały zostaną

uznane za pornograficzne, w takim wypadku na dyrektorze placówki ciąży obowiązek zgłoszenia incydentu na Policję. Rozpowszechnianie materiałów pornograficznych z udziałem nieletnich jest przestępstwem ściganym z urzędu (par. 2020 Kodeksu Karnego), dlatego też dyrektor placówki jest zobowiązany do zgłoszenia incydentu na Policję i/lub do sądu rodzinnego. Wszelkie działania wobec sprawców incydentu powinny być podejmowane w porozumieniu z ich rodzicami lub opiekunami prawnymi;

3. materiały zostały rozesłane większej liczbie osób w celu upokorzenia osoby na nich zaprezentowanej – lub zostają rozpowszechnione omyłkowo, jednak są zastosowane jako narzędzie cyberprzemocy - niektóre z tego typu materiałów mogą zostać uznane za pornograficzne, wówczas konieczne jest zgłoszenie takiego przypadku na Policję. W sytuacji zaistnienia znamion cyberprzemocy, należy dodatkowo zastosować procedurę: Cyberprzemoc. Decyzja o ewentualnym poinformowaniu opiekunów powinna być podejmowana przez pedagoga/psychologa, biorącego pod uwagę dobro małoletnich, w zależności od charakteru sytuacji.
2. **Aktywności wobec ofiar zdarzenia:** pierwszą reakcją szkoły i rodziców, obok dokumentacji dowodów, winno być otoczenie wszechstronną, dyskretną opieką psychologiczną - pedagogiczną ofiary oraz zaproponowanie odpowiednich działań wychowawczych, w przypadku upublicznienia przypadku sekstingu w środowisku rówieśniczym. Rozmowa na temat identyfikacji potencjalnego sprawcy powinna być realizowana w warunkach komfortu psychicznego dla dziecka – ofiary sekstingu, z szacunkiem dla jego indywidualności i przeżytego stresu.
3. **Aktywność wobec świadków:** jeśli przypadek sekstingu zostanie upowszechniony w środowisku rówieśniczym – np. poprzez przesłanie MMS do uczniów tej samej szkoły lub klasy lub publikację w portalu społecznościowym, należy podjąć działania wychowawcze, uświadamiające negatywne aspekty moralne sekstingu oraz narażanie się na dotkliwe kary.
4. Jeżeli konieczny stanie się kontakt ofiar z placówkami specjalistycznymi, o skierowaniu do nich decyzję powinien podjąć psycholog/pedagog szkolny wspólnie z rodzicami/opiekunami prawnymi.

45. Procedury reagowania w przypadku bezkrytycznej wiary w treści zamieszczone w Internecie, nieumiejętności odróżnienia treści prawdziwych od nieprawdziwych, szkodliwości reklam.

1. Uczniowie nie umiejący odróżniać prawdy od fałszu informacji publikowanych w Internecie winni być identyfikowani przez nauczycieli i wychowawców w trakcie lekcji wszystkich przedmiotów. Często taka postawa ujawnia się podczas przygotowania prac domowych i jest stosunkowo łatwa do zidentyfikowania przez oceniającego je nauczyciela.
2. Posługiwanie się nieprawdziwymi informacjami zaczerpniętymi z Internetu w procesie dydaktycznym – podczas lekcji lub w zadaniach domowych, każdorazowo winno być zauważone przez nauczyciela, przeanalizowane i sprostowane. Przypadki spektakularne powinny być archiwizowane przez nauczycieli i wykorzystywane podczas zajęć z edukacji medialnej (informacyjnej).
3. Wystarczającą reakcją jest opublikowanie sprostowania nieprawdziwych informacji i - w miarę możliwości – rozpowszechnienie ich w Internecie, w portalach o zbliżonej tematyce.
4. Szkoła powinna prowadzić działania profilaktyczne - edukację medialną (informacyjną), zarówno w formie zajęć pozalekcyjnych, jak i w trakcie lekcji przedmiotów nieinformatycznych (np. historii, języka polskiego, wychowania w rodzinie) przez wszystkie lata nauki ucznia w szkole. Zajęcia w szkole mogą mieć charakter kilkuminutowych elementów edukacji medialnej wplecionej w lekcje o innej tematyce i/lub lekcji ukierunkowanych na zdobywanie przez dzieci i młodzież kompetencji medialnych.

46. Procedury reagowania w przypadku łamania prawa autorskiego.

Najczęstszym przypadkiem, w którym szkoła może zetknąć się z problemem naruszenia praw autorskich jest użycie materiałów prawnie chronionych na stronach internetowych szkoły, poza zakresem dozwolonego użytku, przez jej pracowników bądź uczniów.

1. W przypadku naruszeń dokonanych przez uczniów szkoła nie może występować w roli sędziego - dochodzenie roszczeń należy pozostawić osobom uprawnionym (Policja i prokuratura).
2. Należy zebrać informacje przede wszystkim o:
 - osobie dokonującej zgłoszenia, czy jest do tego uprawniona (czy faktycznie przysługują jej prawa autorskie do danego utworu, czy posiada ważne pełnomocnictwo itd.)
 - wykorzystanym utworze (czy faktycznie jest chroniony przez prawo autorskie, w jakim zakresie został wykorzystany i czy zakres ten mieści się w zakresie posiadanych licencji lub dozwolonego użytku).
 - Należy zweryfikować wszystkie informacje podawane przez zgłaszającego lub inne osoby. Jeżeli np. powołuje się on na toczące się w sprawie postępowanie karne, należy podjąć kontakt z odpowiednimi służbami celem ustalenia, czy takie postępowanie faktycznie się toczy, czego dokładnie dotyczy i jaka jest w nim rola poszczególnych osób. Taki kontakt najlepiej przeprowadzać za pośrednictwem adwokata lub radcy prawnego. Należy sprawdzić, czy okoliczności podane w zgłoszeniu faktycznie miały miejsce i czy powoływane tam dowody nie zostały zmanipulowane.
3. Szkoła powinna na każdym etapie skupić się na swojej roli edukacyjno-wychowawczej poprzez organizację lekcji na temat praw autorskich, zwracając przy tym uwagę, że powinny one rzeczowo i konkretnie informować, jakie czyny są dozwolone, a jakie zabronione prawem.
4. Jeżeli osobą, której prawa autorskie naruszono, jest uczeń należy rozważyć możliwość wystąpienia w roli mediatora, aby stosownie do okoliczności ułatwić stronom ugodowe lub inne kompromisowe zakończenie powstałego sporu. Np. w przypadku, gdy ofiarą jest osoba ze szkoły, autorytet szkoły może pomóc w skłonieniu sprawcy do zaprzestania naruszeń. Z kolei w przypadku, gdy ofiarą jest osoba spoza szkoły, szkoła może pomóc sprawcy w doprowadzeniu do zaniechania naruszeń i naprawienia ich skutków bez niepotrzebnej eskalacji sporu.
5. Stosownie do okoliczności, należy samodzielnie zebrać zeznania świadków lub zadbać, aby zostały one zebrane przez uprawnione organy.
6. Ponieważ dochodzenie roszczeń z tytułu naruszeń zależy od decyzji uprawnionego, to uprawniony musi samodzielnie zdecydować czy zawiadamiać Policję lub składać powództwo. Stosownie do wskazanej wyżej

roli mediatora, szkoła powinna zaangażować się natomiast przede wszystkim w ułatwienie zakończenia sporu bez takiej eskalacji.

7. Zależnie od okoliczności, może być wskazana asysta sprawcy bądź ofiary przy kontakcie z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi np. w celu zablokowania dostępu do utworu umieszczonego w Internecie z naruszeniem prawa. Ponadto, stosownie do przepisów prawa, tego typu usługodawcy mogą zostać zobowiązani do przekazania szczegółów dotyczących naruszenia dokonanego z użyciem ich usług (do czego jednak może być potrzebne postanowienie sądowe).

47. Procedury reagowania w przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa technicznego sieci, komputerów i zasobów online.

1. W przypadku wystąpienia incydentów zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego pracownik szkoły zobowiązany jest do zgłoszenia go osobie odpowiedzialnej za infrastrukturę cyfrową szkoły oraz dyrekcji. Kluczowe znaczenie ma zebranie i zabezpieczenie przez specjalistę dowodów w formie elektronicznej.
2. Szczegółowy opis procedur reagowania na wystąpienie w szkole różnorodnych zagrożeń bezpieczeństwa cyfrowego powinien zostać zawarty w dokumencie „polityka bezpieczeństwa cyfrowego” danej szkoły stanowiącej element Szkolnego Planu Zapewnienia Bezpieczeństwa Cyfrowego.
3. Identyfikację sprawców ataku należy pozostawić specjalistom – informatykom. W sytuacji, gdy incydent spowodował szkole straty materialne lub wiązał się z utratą danych należy powiadomić Policję, aby podjęła działania na rzecz zidentyfikowania sprawcy.
4. Jeśli sprawcami incydentu są uczniowie danej szkoły, o zaistniałej sytuacji należy powiadomić ich rodziców, zaś wobec nich podjąć działania wychowawcze. Jeżeli skutki ataku mają dotkliwy charakter, doprowadziły do zniszczenia mienia lub utraty istotnych danych (np. gromadzonych w e-dzienniku szkoły), należy taki przypadek zgłosić na Policję.
5. O incydencie należy powiadomić społeczność szkolną (uczniów, nauczycieli, rodziców) i zaprezentować podjęte sprawnie działania, tak przywracające działanie aplikacji i sieci komputerowej w szkole, jak i wychowawczo-edukacyjne wobec dzieci.
6. W przypadkach zaawansowanych awarii (np. wywołanych przez trojany) lub strat (np. utrata danych z e-dziennika) konieczne jest skorzystanie z zewnętrznego wsparcia eksperckiego, kontakt z serwisem twórcy oprogramowania lub zamówienie usługi w wyspecjalizowanej firmie.